

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 48 K. Letno 576 K
Inozemstvo:
Mesečno 68 K. Letno 816 K.
Oglaš: enostolpna min vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 360
Uprava:
Marijin trg 3. Telefon 44
Nakopi se ne vračajo.
Prejemnik je priložiti znakom
za odgovor.

Politični dogovori med Jugoslavijo, Čehoslovaško in Avstrijo. — Pašić odputuje v Prago in na Dunaj?

Dunaj, 31. dec. (Izv.) Tu se splošno govori, da pride početkom januarja v Prago in na Dunaj jugoslovanski min. predsednik Pašić, da se pogaja z obema vladama o političnem dogovoru. V merodajnih političnih krogih tukaj sicer o tem še ni govora, vendar prevladuje mnenje, da se jugoslovanska vlada resno bavi s tem načrtom. Ideja, pogodbo na gradu Lani skleniti tudi z državo SHS, je zapadla že v eksplozivno sveznega kanclerja dr. Schoberja o imenovanju pogodbi, kjer pravi med

drugim, da se namerava skleniti podobne pogodbe tudi z drugimi državami. Na vsak način pa se pričakuje tukaj zadevnih oficijelnih poročil iz Beograda, predno se zamore govoriti o predstojiči novi konstelaciji srednjeevropskih držav. — V tukajšnjih diplomatičnih krogih se pričakuje, da prevzame novimenuvani dunajski poslanik Jugoslavije Popović početkom januarja svoje mesto. Izpolnenje tega važnega mesta se v dunajskem časopisu živahno komentira in pozdravlja.

Seja ministrskega sveta.

Beograd, 31. dec. Nocoj se je na seji ministrskega sveta razpravljalo o osebi vojnega ministra. Do konkretnega zaključka ni prišlo. Vprašanje se bo zopet obravnavalo na

seji v ponedeljek. Nato so razpravljali o kreditih, ki se naj dajo pasivnim krajem. O ribolovu na Ohridskem jezeru se bo razpravljalo v zakonodajnem odboru.

AVSTRIJA IŠČE ZNOVA POSIJOLO.

Dunaj, 31. dec. (Izv.) Kako doznava vaš korespondent, bo odputoval početkom januarja vnovič dr. Rosenberg v London v svrhu obnovitve in zaključka pogajanj za kredit za Nemško Avstrijo v višini 3 milijonov funtov šterlingov. Kako smo že poročali, v imenovanju svrhu ne bodo zastavljeni gobelini in bo najbrž dobila Nemška Avstrija posojilo brez vsakega posebnega jamstva. Govori se tudi, da se bodo udeležile te kreditne akcije poleg Anglije tudi Amerikanci.

ODŠKODNINA ZA ŠKODO, POVZROČENO PRI DRAGINJSKIH DEMONSTRACIJAH NA DUNAJU.

Dunaj, 31. dec. (Izv.) Kako doznava vaš korespondent iz krogov trgovske in obrtne zbornice, se je vršila včeraj v zvezni kancelariji podrobna razprava glede odškodnine vsled izgredov dne 1. decembra t. i. prizadetim dunajskim meščanom. Dosežen je bil sporazum v toliko, da se je izrekla nemškoavstrijska vlada pripravljena plačati okroglo svoto 200 milijonov n. a. kron imenovanim oškodovancem.

ČEŠKO ŠOLSTVO NA DUNAJU.

Dunaj, 31. dec. (Izv.) Češki deželnozborski poslanec Machat se je ob priliki razgovora z vašim poročevalcem glede dunajskih Čehov izrazil med drugim takole: Glavno pozornost obrača češkoslovaška manjšina, živeča na Dunaju, šolam. Na Dunaju pohađa približno 6200 čeških otrok se množi od leta do leta. Češki zasebnih šol. Število šoloobveznih otrok se množi o leta do leta. Češki narodni odsek na Dunaju je stopil v zvezo z ostalimi slovanskimi manjšinami na Dunaju, da doseže enotno delovanje z ozirom na šolsko vprašanje. Dunajski Čehi pozdravljajo

pogodbo, sklenjeno med Nemško Avstrijo in Češkoslovaško v Pragi in v Lani, pozivljajo pa svojo vlado, da naj ne pozabi, da živi na Dunaju četrt milijona Čehov, katerih polovica je češkoslovaških državljanov, za katere mora njihova republika istakto skrbeti.

FRANCIJA V SKRBEH ZA PREMOG IZ NEMČIJE.

Pariz, 31. dec. (Izv.) Z ozirom na stavko nemških železničarjev je francoski minister za javna dela naprosil vojno ministrstvo, da ukrene potrebne mere, da se vzdrži železniški promet na levem renskem bregu in osigura premogovni transport. Reparacijska komisija je iz istih razlogov skušala doseči pri nemški delegaciji, ki se nahaja tačas v Parizu, da naj nemška vlada premogovne transporte, določene za reparacijsko komisijo, odpravi kot nujne transporte.

EPIDEMIJE NA POLJSKEM.

Varšava, 31. dec. (Izv.) Repatriacija (dovoljenje za vrnitev v domovino) okoli en in pol milijona poljskih državljanov, ki je bila sklenjena v rusko-poljski mirovni pogodbi, dela sedaj preživljajo poljski vladi. Iz sovjetske Rusije v domovino vračajoči se Poljaki prinašajo namreč seboj vsakovrstne kužne bolezni kot pegasti legar, kolera, koze i. dr. V okraju Novi Grodek pri Vilni ni nobene vasi, ki ne bi bila okužena od teh epidemij. Dnevno zboleva in umira na stotine ljudi. Tudi med zdravniki, ki skušajo zaležiti val epidemij, je že mnogo smrtnih slučajev.

ZNIŽANJE ŠTEVILA URADNIŠTVA NA ČEŠKEM.

Praga, 30. dec. Kako poroča »Pravo Lidu« je ministrski svet z ozirom na veliko število državnih uradnikov sklenil, da do 31. decembra 1924 ne sprejme nikogar v državno službo.

AVDIJENCE.

Beograd, 31. dec. (Izv.) Danes dop. ob 11. je bil pri Nj. Vel. kralju v avdijenci min. predsednik Pašić. Avdijska je trajala pol ure. Min. predsednik je poročal kralju o situaciji. Takoj po avdijenci min. predsednika je sprejel kralj bivšega vojnega ministra Zečevića. Avdijska je trajala nad eno uro.

Beograd, 31. dec. (Izv.) Po avdijenci je sprejel min. predsednik Pašić v svojem kabinetu rumunskega poslanika Emantija, nato pa ministra pošte Žarko Miladinovića.

Beograd, 31. dec. (Izv.) Danes je prisel semkaj naš poslanik v Varšavi g. Simić. V avdijenci ga je sprejel min. predsednik Pašić, katerega je obvestil o svojem delovanju v Poljski.

SPOPOLNITEV ZAKONODAJNEGA ODBORA.

Beograd, 31. dec. (Izv.) Danes je imel demokratski klub dopolne sejo, na kateri so se spopolnili mesta, ki so bila izpraznjena v zakonodajnem odboru.

PAŠIĆ DAJE NEZADOVOLJNIM RADIKALOM LEKCIJE.

Beograd, 31. dec. (Izv.) V zadnjih dnevih je poklical min. predsednik Pašić k sebi poedine člane radikalnega kluba, ki so bili doslej protivni koaliciji z demokrati. Min. predsednik jih je prepričeval, da je koalicija z demokrati za enkrat neobhodno potrebna. — Kako se doznava, je imel Pašić s svojo akcijo uspeh in vlada zato v večini radikalnega kluba veliko zadoščenje.

NAČRT KANALA BAKAR—KUPA ODOBREN.

Beograd, 31. dec. (Izv.) Generalna direkcija vode je danes odobrila načrt zgradbe kanala Bakar—Kupa. Ta projekt predvideva 24 km dolgi prekop za plovbo ladij. Skozi ta prekop bi zamogle voziti samo ladje z do 1000 tonami.

PRISILJEVANJE V AMERIKO POPOLNOMA USTAVLJENO.

Newyork, 30. dec. (Izv.) Odsek za prisiljevanje bo parlamentu predložil zakonsko predlog, po kateri se prisiljevanje v Ameriko popolnoma ustavi. Predsednik odseka je izjavil, da bo senat odobril to predlog.

ŽELEZNIČARSKA STAVKA V NEMČIJI.

Berlin, 31. dec. »Vossische Zeitung« poroča, da so se včeraj pogajali železničarska zveza in zveza strokovnih organizacij nemških železničarjev o skupnem stavkanju. Zveza strokovnih organizacij nemških železničarjev je izjavila, da se stavke ne bo udeležila.

Berlin, 31. dec. Vse tri železničarske strokovne organizacije so se včeraj popoldne začele pogajati s prometnim ministrstvom glede svojih mezdnih zahtev. Predsednik železničarske zveze je bil izdal parolo stavke, nakar je izjavila vlada, da imenuje ugoditev takih zahtev prelom tarife. V zadevi bo odločeval kabinet, radi česar so se pogajanja za par dni odgodila.

Elberfeld, 30. dec. Položaj v železničarski stavki je od včeraj neizpremenjen. Iz Kölna in v Köln vozi samo nekateri osebni vlaki, toda ne ob določenih urah. Danes so dospeli iz okolice štirje oddelki brambne policije.

Berlin, 30. dec. O položaju železničarske stavke na zahodu sporoča prometno ministrstvo: V okraju Köln se vrši le osebni promet, v okraju Essen se vrši promet le deloma, ker se lokomotive ne preskrbujejo več s premogom. Tovorni promet v essenskem okraju večinoma počiva.

KONFERENCA V CANNESU.

London, 31. dec. Angleški zunanji minister lord Curzon odputuje 3. januarja v Cannes, kjer se bo udeleževal posvetovanj vrhovnega sveta.

Pariz, 30. dec. Gospodarska konferenca, ki je bila določena pred sejo vrhovnega sveta v Cannesu, se je pričela danes dopoldne. Angleški in francoski finančni in industrijski strokovnjaki so se sporazumeli glede načrta, ki naj služi za obnovo Evrope. Ta načrt se je nato naznanil italijanskemu in belgijskemu delegatu. Konferenca objavi v kratkem izjavo, ki bo določila pogoje za vzpostavitev trgovinskih odnosov z različnimi državami, štati s Rusijo, Ti

Novo leto.

Tako je, kot bi za trenotek zastal čas. Obstanemo, zamislimo se in sklenemo račune.

Gospodar in kmet stopi na prag svoje bele hiše. Razgleda se okrog sebe. Hlevi in gospodarska poslopja stoje poleg hiše in daleč naokrog polja, trud in znoj njegovega življenja. Dal Bog srečo, lepši in boljši dan v novem letu. Samozavešen je kmet in kakor prikovan na svojo zemljo, ki je del njegove duše in srca. Stojetja se je bojeval za svojo posest in čuval svobodo. Zmagal je nad fevdalno aristokracijo in dobil pravdo nad tlačitelji in tujiimi mogočniki. Dosegel je svobodno državo kmetov.

Ogromno število je pa še tistih, ki imajo pravico do svoje zemlje, da te zemlje nimajo. Bojni klic stare pravde gre od kože do kože in dviga moč vseh onih, ki se ne morejo odtrgati od zemlje, ki bi morala biti njihova, a je še danes last mogočnih grofov in dobičkarjev. Zahtevajo delitev zemlje. Zahtevajo zemljo za se in za svoje bedne družine, ki se ne morejo preživljati s tem, kar imajo. Pri tem pa mislijo tudi na vse one, ki so bili pregnani v Westfalsko in Ameriko, ker je bila siloma odvzeta zemlja njihovemu rodu.

Novo leto. Ob ogromnih transmissijah obstane delavec, razgaljenih prs in zaviranih rokavov ter se zazre trudnih oči v železne vampirje, ki plijejo njegove sile in kri. Globoko dol v zemlji, kjer je večna moč se srečavajo temne postavbe. Nemo si stiskajo roke in za hip zaigrajo lica v smehljaj ob misli, da bi bilo srečnejše leto. Da bi bilo! Koliko je bilo razočaranj in ubitih hotenj v preteklem letu? Zahtev delavskega razreda so obstale pred zaprtimi durmi tistih, ki so si prisvojili pravico v izključno last. Ena želja vseh zatiranih in brezpravnih delavnih slojev ostane: da bi zmagala misel socialne pravičnosti! Želja po človeka vrednem življenju sili delavske množice v neizprosni boj za obstanek!

Novo leto! Na predvečer greš po cestah in vidiš razsvetljene hiše in slišiš veselo pesem. Nazdravlja se sreči in domovini. Nazdravlja se novemu življenju. Pri tem se pa dobro čuti, da je za vso razigranostjo v srcih skrita skrb za vsakdanji kruh. Moreča in težka skrb. Delaš in delaš ter ne dobiš toliko, da bi preživel sebe in svoje družine.

Vojna je bila. Ubila je dela delavne sile in uničila premoženja. Doživeeli bomo še veliko novih let, ko bo ostala vojna zapisana le še v zgodovini in ne več v življenju. Da bi minula leta, da bi prišlo novo leto blagostanja in pozabljenoš nad grozotami minulih let.

O domovina, ali boš v novem letu vsaj deloma lahko zadostila željam vseh svojih sinov, ki živijo s Teboj in zate. V Tebi domovina vidimo rešitev. V Tebi mati vseh zatiranih in teptanih. Odprti svoja bogastva in razdeli jih. Saj si tako bogata in mogočna.

pogoji bodo upoštevali običaje in navade civiliziranih narodov ter zlasti vsebovale priznanje zasebne lastnine in državnih obveznosti.

BONOMI O KRIZI V ITALIJAN. ESKOMPTNI BANKI.

Rim, 30. dec. V senatu je izjavil ministrski predsednik Bonomi pri razpravljanju o moratoriju, ki je bil dovoljen Italijanski eskomptni banki, da ne gre za splošno krizo, ki bi zadevala vse kreditne zavode, temveč le za eno banko, ki se nahaja v precejšnjih težkočah. Tej banki dovoljen moratorij bo služil interesom njenih upnikov. Vlada more z vso gotovostjo trditi, da so krediti Italije nedotaknjeni. (Odobranje). Minister zunanjih poslov marchese Della Toretta je izjavil: V Cannesu se bo razpravljalo vprašanje reparacij in gospodarske vzpostave Srednje in Vzhodne Evrope. Izraža zadovoljstvo, da hočejo vse vlade sodelovati pri vzpostavitvi skupnega gospodarskega življenja v Evropi. (Odobranje.) Senat je nato sprejel dvomesečni proračunski proračunski provizorij.

ZA OBNOVO EVROPE.

Pariz, 31. dec. Gospodarska konferenca je v načelu določila obliko in delovanje mednarodne družbe, katere ustanovitev bo predlagala v svrhu vzpostavitve mednarodnih kreditov Evrope. Nameravano družbo bodo tvorila privatna podjetja. Obravnavala se bodo vprašanja vodnih potov in železnice novih držav, ki pogrešajo racionalnih prometnih potov. Razpolagala bo z glavnico dveh milijonov funtov šterlingov, ki se bo razdelila na Francijo, Anglijo, Italijo, Združene države in Nemčijo, katerim državam se sorazmerno priključita Belgija in Holandija. Posebni konsorcij, ki ga nameravajo ustanoviti, bi imel pravico v deželah, kjer je trgovina ovirana, ustanoviti podružnice, pri katerih bi mogle biti udeležene one dežele, katerih valute so zelo slabe, z blagom namesto z devizami.

STRAŠNA LAKOTA V UKRAJINI.

Moskva, 31. dec. Z ukrajinskih ozemelj, kjer vlada lakota prihajajo strašne vesti. Glad divja po najbolj rodovitnih krajih v Melitopolu, Mariopolu, Aleksandrovskem, Harkovu, Novo Nikolaevskem, Odesi in Jekaterinoslavu. V okrožju Melitopol potrebuje 100.000 ljudi nujne pomoči. Posebno stanje otrok je grozno. V poprej rodovitnih okrožjih Nikolaevsk in Herson se nahaja 4000 stradalcev.

TROCKIJEV GOVOR NA SOV. JETSKEM KONGRESU.

Moska, 30. dec. V svojem govoru na devetem vserskem sovjetskem kongresu je govoril Trockij o vpadu belogardistovskih tolp v Karlovo, Ukraino in na skrajni vzhod. Izjavil je, da sili ta položaj sovjetsko vlado ustaviti demobilizacijo, dočim želi vlada samo mir.

Moska, 30. dec. Po Trockijevem govoru na vserskem kongresu je izjavil Rakovski v imenu vseh federiranih sovjetskih republik, da se strinja z ukrepi sovjetske vlade, katere je ta napravila v svrhu obrambe sovjetskega sistema ter v svrhu obrambe številnih napadov, notranjih in zunanjih.

MADŽARSKO OROŽNIŠTVO ZASEDLO SOPRONJ.

Budimpešta, 3. dec. Madžarskem dopisnemu uradu se je poročalo iz Sopronja, da je madžarsko orožništvo zasedlo mesto. Orožništvo bo nekaj časa pod poveljstvom ententnih zastopnikov. Madžarske čete vkorakajo v Sopronj na Silvestrov dan.

Borzna poročila.

Curih, 31. dec. Valute: marke 2.82, lire 22.50, francoski franki 41.50, funti šterlingi 21.58, dolarji 512, dinarji 1.90, avstr. krone 0.11, poljske marke 0.17, čsl. krone 7.16.

Mali oglasi. Kdor hoče kaj kupiti ali prodati, kdor išče službe in druge zadeve, doseže najhitreje in najbolj uspeh, če dav »Jugoslavija« malim oglasi. »Jugoslavija« je najbolj razširjen in največ čitan slovenski dnevnik in male oglase v njej vsakdo pregleda in čita. Cena za oglaševanje v malih oglasi »Jugoslavije« je: do 20 besed 3 dinarje, vsakih nadaljnjih pet besed 1 dinar; trgovski oglasi, dopisovanje in nepremičnine do 20 besed 5 dinarjev, vsakih nadaljnjih pet besed 2 dinarja. — Plača se v naprej; lahko tudi v znakah v pismu.

Priporočamo Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani, Marijin trg 8. Hranilne vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje po 4 in pol odstotka; hranilne vloge z odpovednim rokom pa po dogovoru.

Naročajte in širite JUGOSLAVIJO!

Vabilo na naročbo.

Ker so se tiskarski stroški, zlasti papir, barva i. dr. zelo povišali in so se tudi mezde delavcem povišale, smo žal primorani povišati tudi naročnino dnevnika »Jugoslavija«. Ker vemo, da so naši naročniki po ogromni večini uradniki in mali ljudje, ki sami silno trpijo vsled druginje, smo povišali naročnino mesečno samo za dva dinarja. »Jugoslavija« nima nikakih fondov ter ne dobiva niti vladnih niti strankarskih podpor, temveč je navezana edino na plačila naročnikov in oglasov. Upoštevajte, prosimo, to ter ostanite zvesti in žrtvujte mesečno dva dinarja več. »Jugoslavija« pa bo s tem, da se bo kot neodvisen dnevnik neustrašeno borila za ozdravljenje naših neznoznih razmer koristila splošnosti, narodu in tudi posameznikom.

»Jugoslavija« stane od 1. januarja 1922 dalje:

za državo SHS:

za 1 mesec	48 K	(12 din.)
za četrt leta	144 "	(36 ")
za pol leta	288 "	(72 ")
za celo leto	576 "	(144 ")

Posamezno številke po 3 K (75 para.)

Za inozemstvo:

za 1 mesec	68 K	(17 din.)
za četrt leta	204 "	(51 ")
za pol leta	408 "	(102 ")
za celo leto	816 "	(204 ")

Obnovite naročnino takoj!

Pridobivajte novih naročnikov!

Vprašanje nemških reparacij.

Znova se pripravljajo velike konference med zavezniki, ali točneje, med Anglijo in Francozi. Kajti vsi veliki mednarodni spori v Evropi se dajo na posled redcirati na nasprotje med nadržanjanje pariških in londonskih politikov. Ta nadržanjanja si nasprotujejo v mnogih zadevah, sodobno najaktualnejše pa so difference v vprašanju nemške vojne odškodnine, takomenovanih reparacij.

Iz vrst gospodarskih strokovnjakov se čujejo vedno pogostejše sodbje, da splošne gospodarske krize v Evropi ne bo preje konec, dokler ne bosta odstranjena njena glavna dva vira, ki sta: plačevanje kolosalne vojne odškodnine s strani Nemčije in pa razpad gospodarstva v sovjetski Rusiji in nje izločitev iz kroga evropskega in svetovnega gospodarskega sistema. To sta po mnenju vseh uvidenih strokovnjakov oni dve kardinalni točki, iz katerih mora izhajati sanacija evropskih gospodarskih kriz, katerih trajanje ima mnogo za posledico nevarnosti notranje in zunanje politične zapletljivosti.

Dne 5. januarja mora plačati Nemčija 500 milijonov in dne 15. februarja se 250 milijonov zlatih mark, za katere pa ji manjka okroglo 400 milijonov zlatih mark. Anglija zagovarja, da se Nemčiji dovoli moratorij z daljšim rokom ne le za izplačilo, marveč tudi za naslednja. Ona s skrbjo motri nazadovanje svojih trgovskih zvez, angleško blago ne gre v prodaj, ker ga evropski kontinent s svojimi slabimi valutami ne more kupovati, na Angleškem nastaja vedno večji zastoj v industrijah in narašča neprestano število brezposelnih. Zato je izven dvoma, da Anglija ne bo odločila preje, dokler ne doseže takih odločitev za Nemčijo, da se bo njena kupna moč zopet dvignila.

Francija daleč ni toliko industrijska država kot Anglija, zato njena zadržanjanja kupna sila vzhodnih sosedov toliko ne zadene. Zato motri ona vprašanje plačevanja vojne odškodnine z drugega stališča. Ona hoče imeti vsa sredstva za obnovo pokrajine, ki je porušila nemška vojska, sicer bo v onem kočljivem položaju, v katerem se nahaja danes. Francoski bankir trdi, da Nemčija samo finančno slabost in da v resnici ni imela sredstva še davno niso imeli. Kljub temu pa ni dvomiti, da se denar poslednjič tudi Francozi ne porabijo, in da bodo privolili v olajšanje ali modifikacijo nemškega plačila. To pa bo glavna sporna zadeva, na kateri naj se stvar izvrši. Kakor znano, je prva milijarda, ki so jo plačali Nemci, v roke Angliji in Belgiji, ker so računala kot povračilo stroškov vzdrževanja okupacijske vojske, ki se je za Francijo vračunalo izplačilo, ki so ga dobili v Nemčiji v natlačitih, predvsem premogov. Zato se danes Francozi očitajo Angležem, da se ravno sedaj lahko vlečejo za moratorij, tako bi morala priti na vrsto Francija. Očitno postaja, da se bo vsa zadeva razrešila na ta način, da se oni dehavote, ki jo Nemčija vendarle izplača, obrne v prid Francozom, zakar pa bo Anglija zahtevala koncesije drugih. Podoba je, da se bodo vsa vpra-

šanja na bodočih konferencah vrtila okrog razrešitve v tem zmlu.

Iz Bulgarije.

Bulgarijo ima v roki Stambulijski, vodja agrarne stranke, ki ima tudi vladno v roki. Pri zadnjih občinskih volitvah je dobila njegova stranka 55 % mandatov, drugih 45 % je razdeljenih na druge stranke, ki pa radi velikega notranjega nasprotja ne tvorijo enotne opozicije.

Sistem ministrskega predsednika Stambulijskega se je tedaj obnesel, ker je dobil zaupanje in priznanje večine naroda. Za razmerje do naše države je važno, ker zastopa sedanji vladni režim v Bulgariji politiko sprazuma in dobrih odnosov namreč nam ter se zlasti spetno izogiblje »sakrsnega agresivnega nastopa v takozvanem macedonskem vprašanju, ki je že od nekdaj sporno med Bulgarijo in Srbijo. Moč bulgarske agrarne stranke temelji na njenih kmetijskih organizacijah. Skazale so se posebno o priliki poizkusa komunističkega puča, ki ga je zlomil Stambulijski skoraj brez nasilja s svojimi trdnimi organizacijami. Zato je Bulgarija tudi med vsemi premaganimi državami brez večjih pretresljajev preživela dinastično vprašanje. Glavni krivec Ferdinand je izginil brez sledu in sledil mu je Boris, vzgojen v duhu pravoslavja in politično orientiran v drugo smer. Stambulijski je prevzel vse težke obveznosti mirovnih pogojev v Neuilly ter jih skuša izpolniti z rednim in varčnim gospodarstvom v notranjosti države ter s pacifiistično zunanjo politiko. Tiskanja bankovcev kakor v drugih državah za vzdrževanje ravnotežja v državnem proračunu v Bulgariji sploh ne poznajo. Stambulijski je primera politika, ki na temelju ljudskega zaupanja vodi poraženo državo k notranji konsolidaciji in k zdravim odnosom namreč drugim državam.

Kot Jugoslovani moramo biti veseli da se tako hitro ozdravlja država, ki bo v bodočnosti naš naravni prehod do Rusije.

Avstrijska vlada in „Bauernrat“.

Znano je, da se že dve leti ureja obmejni promet med našo državo in avstrijsko republiko. Bilo je že nešteto sestankov in dogovorov med obema državama. Podpisalo se je že cele kupe sklenjenih dogovorov med zastopniki. Ko bi pa imeli stopiti v veljavo, jih je onemogočil znani dr. Kamnaker s svojimi „Bauernratom“.

Ore pred vsem tu na naši meji za radgonsko železnico, ki nas veže z Ljutomerom in našim Prekmurjem. Vse izjave avstrijskih vladnih funkcionarjev in vsi njihovi podpisli so popolnoma brez moči, ako z njimi ne soglašajo dr. Kamnaker s kopico nabuhanih nemških kmetov. To se je pokazalo nešteto krat tako, da se med nami nihče več ne razburja in sploh več ne misli na to.

Mislilo se je, da se bo ščasoma to ostro nasprotstvo ublažilo in da bodo prišli nabuhani nemški kmetje s Kamnikerjem vred k pameti. Če je pa kdo o tem še dvomil, si je pa mislil, da bo avstrijska vlada vendar dobila toliko

moči in avtoritete, da bo prišla te nabuhane tolpe z železno roko in napravila red. Tako se je pričakovalo mesece in leta, a danes vidimo, da smo se varali eni in drugi. Varala se je avstrijska vlada, varali smo se mi. — Le dr. Kamnaker s svojimi kmeti se ni varal, kakor kaže najnovejši dogodek.

Za železniško progo in uslužbenca Ljutomer — Radgona se je bilo dogajalo potom dolgih pogajanj, da se prepelje 300 ton premoga po progi Špilje — Radgona, ki teče po nemškem ozemlju. Na osebni promet ni bilo misliti, ker so pokazale skušnje, da človek ni življenja varen. Za mrtvi material se je pa že moglo riskirati. Ta zadeva je bila že torej urejena. Avstrijsko ministrstvo je dalo za ta prevoz potrebno dovoljenje in premož se je odpotovati. A glej ga spaka. Na dr. Kamnikerja in njegov „Bauernrat“ pa ni pomislil ne avstrijski minister, ne naš zastopnik. Nobeden ni iskal pri teh dveh dovoljenjih. In tako se je zgodilo, kar se je pač moralo zgoditi tam, kjer je vlada brez moči. „Bauernrat“ je rekel ne in tako so s premogom napolnjeni vagoni romali iz Špilje nazaj v Maribor. Ljutomersko železnico lahko še naprej razjeda rja in njeni uslužbenci lahko še naprej prezebajo samo zato, ker „Bauernrat“ tako hoče.

Ali se ne zdi našim merodajnim krogom preneumno tako „fopanje“ po nadutih nemških kmetih? Ali ne morejo tudi oni poseči po represalijah, če ne v Radgoni, pa kje drugje? Potlej pa še avstrijski predsednik oficijelno namiguje, da se z Beogradom da dobro shajati in da smo le obmejni Slovenci krivi, ako ne pride med Avstrijo in našo državo do popolnega soglasja in prijateljskega razmerja. Kje in kdaj je bilo pri nas kaj količkaj podobnega nastopom nemških obmejnih kmetov? Kdaj ni mogla naša država držati dane besede, obljube, ali pa pismene pogodbe napram svoji sosedu zaradi trmogljivosti naših ljudi? Naj Hafnisch najprej pripomore svoji sosedu zaradi trmogljivosti naših spekta pri svojih lastnih podanih, potem naj si šele upa sklepiti dogovore in obveznosti in valiti krivdo lastnih podanikov na tuje državljane.

Patriotični temelji socialne zakonodaje.

Gospod Vekoslav Kukovec je nedavno izpregovoril v „Slov. Narodu“ o poslednjih nagibih in praveh, ki so ga vodili kot ministra za socialno politiko. Vsi del načelne smeri njegovih izjavanj zasluži, da si javnost ogleda njegove nazore in da jih postavi v pravo luč.

Ko je lani g. Kukovec prevzel ministrstvo za socialno politiko so poznalci njegovega osebnega umskega razvoja trdili, da mu manjkata globokost spoznanje socialnih vprašanj. Gospod Kukovec, kakor tudi dr. Žerjav in ostali slovenski ministri so bili pozvani k najvišjim državnim poslom, ne da bi bili kadarkoli praktično ali vsaj teoretično proučevali vprašanje, ki jih predpostavlja resno ministrsko vodstvo državne uprave.

Dokaz temu je tudi navedeni članek, v katerem gospod minister na pr-

odkriva svoje nazore o socializmu, socialni zakonodaji in vzbujanju podjetnosti. O svetovnoizgodovinskem gibanju socializma vseh barv in struj veli odstopivši minister za socialno politiko, da je negativno, ker je njegova naloga dvigati kvocijent nezadovoljstva malega človeka. Doslej so socialni zgodovinarji smatrali, da je ravno nezadovoljstvo največje žibalo razvoja in napredka, a naj si so njegove konkretne oblike še tako ponesrečene in včasih v službi osebnih težaj ljudskih tribunov. Kvocijent socialnega nezadovoljstva, o katerem govori gospod minister tako prezirljivo, je ravno ustvaril kulturno in socialno politično delavnost širokih mas, ki se nahajajo v njegovem obsegu. Naloga socialnega ministrstva bi ravno bila, da odpravlja vzroke nezadovoljstva, ki se nahajajo v socialnih in gospodarskih prilikah, nikakor pa ne v propagandi in v delovanju socialističnih strank. Ravno isti, ki jim je na srečo uspeh celote, bi morali kot bivši ministri socialnega resorte, vedeti, da je nezadovoljstvo eno, vzroki nezadovoljstva pa nekaj drugega, da je delo delavca produktivno, ter da večina narodov nikdar ne bodo podjetne, ker je število malih in velikih podjetnikov v človeški družbi omejeno. Velika večina delovnega naroda prodaja svoje delo malemu številu podjetniškega sloja. Tu pa pravi gospod minister, da je naloga socialnega ministrstva seči pod pazduho podjetniškemu stanu in sicer na ta način, da je delovstvo s »socialnimi odredbami prisililo k »veselemu delu, kar bo »dvignilo kakovost produkcije in blagostanje malega podjetnika kakor velikega«. Tako je torej jasna izpoved demokratskega ministrstva To načelo pri izvajanju socialnih reform imenuje gospod dr. Kukovec v javno zapisani besedi »socialna politika iz prepričanja in oportunitete napram narodu odnosno iz patriotizma, kakor ga jaz nameravam«.

Bistvo socializma je torej po gospodu ministru kvocijent nezadovoljstva, ne pa klic po višjem duševnem življenju in izboljšanjem gnetnem položaju, ki izhaja iz ogromnih večin posameznih narodov. Socialna zakonodaja je po njegovemu mnenju namenjena človeku, ki hoče biti podjeten. Tu prihajamo do zadnje korenine demokratskega pojmovanja naroda in države. Doslej se je mislilo, da država in vlada bodi nepristranska in pravična vsem slojem, da je država za vse, da se njene naloge raztezajo na vse z enako pravičnostjo in objektivnostjo. Sedaj pa čujemo, da je njeno poslanstvo segati pod pazduho le podjetništvu in da je potrebno dajati delavstvu inekcije socialne zakonodaje ne zato, da se ščiti njegovo življenje, njihovo gnetno stanje in njegovo delo, ki se v drugih državah smatra za najvažnejši kulturni, socialni in tehnični predpogoj narodovega in državnega razvoja, marveč zato, da dela veselo v prosep podjetništva. Po našem mnenju se mora država vesti napram podjetniškemu in delavskemu stanu s enako nepristranostjo tako dolgo, dokler se težnje enega in drugega gibajo v oblikah, ki jih predpisuje parlamentarizem in demokracija. Sicer dobimo vtis, da je država in celokupen državni aparat z ministri na čelu v službi

same enega stanu. Oseba gospoda bivšega ministra se vidi dokaj smešna ko poizkuša — pri takih nazorih in imenovanju nalog socialne zakonodaje — napraviti sebe interesantnega na ta način, da dopoveduje uradništvu, delavstvu in kmetijstvu, da bo demokratska stranka branila njihove interese!

Shod uradnikov in državnih namestencev v Mostnem domu.

(Nadaljevanje.)

Zakoni, katere je sprejela zakonodajna skupščina na Stefanov dan zvečer za državne uslužbence so sledeči:

1. Zakon o prevečenju državnih uslužbenec v pokrajinah izven Srbije in Crne gore na dinarske plače.

2. Zakon o prevečenju osebja državnoprometnih ustanov v pokrajinah izven Srbije in Crne gore na dinarske plače in

3. Zakon o draginskih dokladah, državnih, civilnih in vojaških uslužbenec, vpokojencev in vpokojenk.

Istočasno za akcijo za zvišanje draginskih doklad in izenačenje plač se je delalo tudi na to, da se končno uveljavi prometna in prepotrebna pragmatika. To pa ne toliko radi naše potrebe, marveč, da se obliči neka enotnost in da se s tem lažje doseže materialni uspeh, ki je bil pred vsem merodajen. Seveda je tudi vprašanje pragmatike za nadaljni razvoj in siguren položaj naših uslužbenecv nujno potrebno, vendar se more ravnati pri tem vprašanju jako oprežno, ker dela v tem vprašanju ravno enotnost in zenačenje v celi državi silne težkoče in preti pri nepredvidnem ravnanju, da naši uslužbenci pri tem izgube stanovitnost in stalnost v službi, česar srbski zakon za svoje uslužbence ne predvideva. Poročevalec posl. Reiser je obširno opisal zgodovino bojev državnih namestencev do Vidovdanske ustave, kar tvori prvi del zgodovine tega vprašanja in pa končno delo, katerega sad imamo v novo sprejetem zakonu. Po mučnem in trudopolnem potrebnem delu in predpripravi pri raznih poslancih in klubih je prišel ta zakon še le 23. decembra v definitivni redakciji pred zakonodajni odbor in je bil 25. decembra sprejet.

Nato je navedel govornik v pojasnilo besedila nekaj podrobnosti o tem zakonu. Novo je pred vsem v tem zakonu to, da so določene plače vsem kategorijam, praktikantov, manipulantov in dnevnicarjev, ki so bili v prejšnji naredbi izpuščeni. — Izpuščen je v tem zakonu tudi člen, da morajo plačevati oni, ki imajo kake prejemke in natura, kot stanovanje, drva in drugo zato primerno odškodnino. Pri tem so se go-dile večkrat ljudem krivice. Prejemki v naravi so se jim šteli v dobro, obenem pa so jih morali v resnici plačevati. Pristojna ministrstva imajo predložiti določbe glede ureditve teh prejemkov. Po isti tabeli kot drugi uradniki so zenačeni tudi sodniki, ki so dobivali do sedaj špecijske nagrade. Zato pa se jim zmanjšajo te špecijske nagrade. To je njim v korist, osobito če gredo v pokoj, kajti v pokojnino špecijska nagrada ne gre, pač pa gre draginska doklada, in zato je bilo boljše, da se jim je ta zvišala. — Dohodki

Prof. dr. K. Ozvald:

O nalogah ljudske univerze.

Ednole apoznanje pravega cilja in prave poti bo prizadevanju za izobraževanje ljudstva dalo tisteza, blagoslova, ki ga zasluži to od več strani s velikim zanimanjem in veliko požrtvovalnostjo započeto delo.

(A. Wurm, Grundzüge der Volksbildung.)

Hoteli bi, to se pravi, vsaj posamezniki bi hoteli zanesti izobrazbo v črni plasti naroda ter tako vsaj deloma zasuti oni usodepolni prepad, ki danes zeval med »inteligenco« in »ljudstvom«. Drugače rečeno, hoteli bi vršiti socialno delo, ki nam ga velevala ljubezen do bližnjega. Toda — »kdo mora svojega bližnjega ljubiti, ta ga mora najprej izpoznati!« Pod tem geslom se je v Londonu, zlasti po njegovih delavskih predmetjih, v 2. polovici 19. stol., v smislu idej, ki jih je oznanjal v mladih letih umrlj Toynbee, osnovala v socialno-kulturnem oziru zelo pomembna institucija z imenom Settlement (naselbina).

Kaj pa je to? Settlement je dom, kjer so izobraženci možkega in ženskega spola vsak dan v osebnem stiku z delavskimi ljudstvom ter mu (vsaj v Ameriki je danes temu tako) nudijo vseh vrst socialno pomoč, skrbje pred vsem drugim za izobrazbo srca in značala teh ljudi ter se v vsakem pogledu bri-gajo za njihovo mladino. Torej pravi »ljudski dom!« Takih settlementov je danes v Londonu na tucate in v Ameriki na stotine. Posebno delavni so po settlementih visokošolci in visokošolke in poleg njih tudi staršje, akademsko izobražena oseba.

Temeljna misel settlementa je torej neposredni stik z ljudstvom. Toynbee je želel, da bi izobraženci v tej obliki proučevali življenje ljudstva, se naučili v narodnem duhu in pa nazorno (ne papirnato!) govorili ter bi potem ljudstvu, osobito mladini, podajali v prvi vrsti socialno-etične izobrazbe.

V Ameriki je ta institucija prinesla veliko in lepih sadov. Ne pa na Angleškem, kjer se je polagoma oddaljila od svojega prvotnega namena ter danes kot »university extension« (= razširjena »ljudska univerza«) skrbi le za predavanja, ki šestokrat niti niso v kdovekaj trdni zvezi eno z drugim! In podobno angleškemu je bil razvoj na Francoskem. Tudi na Francoskem je, v smislu Toynbeejevih idej, izprva v ospredju stala »l'education éthique« — dušna, dočim je danes le še — »osrednja točka za pisan mozaik popularnih predavanj«.

Da bi se znanstvena predavanja, ako jih res narekuje želja po znanju, ne smela prirejati za širje, to je tako občinstvo, ki rečimo nima višje ko pa ljudskošolsko izobrazbo, tega pač ni mogoče trditi. Toda precej krepko se da dvomiti o tem, ali je res pravi cilj in globlji smisel ljudskemu izobraževanju ednole podajanje znanstva, z drugimi besedami: to, da si čim več ljudi prisvoji to in ono znanje.

Le poglejmo! Znanje v službi življenja ni nič drugega, nego orodje, ki na tem ali onem položaju delujoč človek seže v takih položajih po njem, kjer sama moč telesnih organov in pa zgolj prirodni čut ni v stanu, premagati težkočo, ko hoče doseči ta ali oni smoter. Namesto orodja bi se dalo celo reči orodje, saj mora pač znanje čestokrat priskočiti na pomoč, kadar nam je do tega, da »premagamo protivnika,

»sovražnika«: mislečega človeka ali upirajočo se prirodo.

Z orodjem in kaj šele z orožjem pa se ima stvar takole! Prav tako važen, če ne važnejši zahtevke, nego komu dati nož, razstrelivno snov, ta ali oni stroj... za porabo v roke, je zahtevke, da si je tak človek prejel pridobil zanesljive razsodnosti, kako in zlasti še, kdaj naj rabi te reči. Kdo bi o tem dvomil!

In nič drugače ni to z znanjem, ki izza Baconovih časov vedno glasneje in danes že hreščče slišimo o njem, da je — »moč!«. Če si res komu podal kolikor toliko znanja s tega ali onega področja, je to kajpada nekaj — uspeh. Toda kdo neki je porok, da ta človek pridobljenega znanja ne bo nikoli rabil v zgolj samopasne namene, v škodo posamezniku ali zajednici, ali morda celo »um tierischer als jedes Tier zu sein!« In tako

le tisto omiko laz štejem za pravo, ki voljo zadeva, srce in glavo — vsa troje! (S. Gregorčič.)

Ne le samostojno misliti (to je tako, da ti tvoji misli n. pr. ne narekuje stranki časopisa, javno mnenje, sovražni nagibi...) pa ocenjevati svet in življenje, temveč obenem biti v stanu, da se vživis v dušo drugega človeka (in n. pr. skušaš njegovo delanje in nehanje razumeti iz okoliščin, v katerih se nahaja) ter imeti utrljen značaj — vsega tega je zlasti danes treba, ko smo Jugoslovenci postali državljanji velike zajednice SFRS in so najširša ljudske plasti iz različnih plemen poklicane k političnemu in socialnemu sodelovanju pa k politični in socialni sodelovanosti ali z drugimi besedami: k reševanju velikih in največjih problemov, ki se kažejo javnega blagora.

Za izkušeno svetovalko v zadevi najširje ljudske izobrazbe in vzgoje pa nam je lahko danska »ljudska visoka šola«, ki ni isto, kar »university extension«, kateri gre v prvi vrsti za podajanje ali populariziranje znanja. Cilji te ljudske visoke šole marveč že pred vsem na etičnem torišču; svoje ime je ta uredba namreč dobila odtod, ker se v njenem področju pretresajo visoke reči na čisto poseben, to je — ljudstvu razumljiv način. Tisto, po čemer ljudska visoka šola stremi, ni ne strokovni pouk, ne pospeševanje poklica, ne te ali one vrste pomoč do kruha, temveč — splošno človeška izobrazba, skupno razmišljanje učenecv in učiteljev o narodnih vprašanjih (kakor so: politika, gospodarstvo, umetnost, verstvo, npravstvenost), zrelost in samostojnost sodbje, priprava na samostojno življenje in na to, da se v njegovih konfliktnih vsikdar pokaže čelea človeka, kratko: šola za življenje! Ne praktična korist, temveč kultiviranje človeka je cilj ljudski visoki šoli na Danskem.

In takega izobraževanja je tudi našemu ljudstvu danes nujno treba. Kaldi le v duhu in resnici započeta, na vse sloje raztegnjena resnična izobrazba, in ne samo podajanje znanja, nas utegne kdaj pripeljati do — prave demokracije, to je: do novih, boljših temeljev narodovega in občečloveškega življenja.

A najboljša pot do tega velikega cilja bi utegnila biti resnična ljudska univerza (in ne kaka nje žalostna po-tvora v obliki bolj ali manj pisanega predavalnega omnibus!) ali recimo rajše ljudska visoka šola, ki je v svojem pravem jedru — »princip in organ nove kulture pa vzgoje ljudstva.« — Ljudsko vseučilišče ni naka vrsta

popularizirana univerza. Med pravo in ljudsko univerzo je razlika ko noč in dan! Naloga univerze je, gojiti znanstvo ter tako posameznika pripravljati za ta ali oni učen poklic. Ljudsko vseučilišče pa ni znanstvena, temveč izobrazovalna šola ter ima namen, iz človeka, kakor je, napraviti človeka, kakor bi imel biti v svojem interesu in pa v interesu njegovih sočlanov v rodbini, občini, narodu, državi... (Naslov »ljudska univerza« za tisto pisano vrsto popolnoma heterogenih predavanj, kakor so ravno vsakokrat na razpolaganje, pa je — neupravičena firma. Bolj bi zanje odgovarjalo ime »znanstvena« ali »javna« predavanja. Ako pa jih krstimo na ime »ljudska univerza«, utegne ljudstvo dobiti napačne pojme o pravi univerzi, to je: o nalogah in prizadevanju prave univerze.) Dostopna pa bi ljudska visoka šola naj bila vsakemu državljanu, ki je normalen po duhu, ne samo gos-pod, ampak tudi blapcu in dekl.

Kajpada tudi ljudska visoka šola ne more izhajati brez znanstva. Toda tukaj se nima podajati zgolj tehnično, za ta ali oni poklic potrebno znanje, kar je naloga strokovnih šol; tukaj bodi marveč znanstvo spojeno s celim položajem posameznika, ki pohaja ljudsko visoko šolo! Njen namen ni, iz kmeta, malega obrtnika, industrijskega delavca... napraviti »izobrazbenca« v današnjem smislu besede; prej bi nje namen utegnil biti ta, da današnjega »intelektualca« — počloveči. Ljudsko vseučilišče naj v življenje kmeta, malega obrtnika, industrijskega delavca... zanese nekaj takega, kar jim njihovega poklica ne bo priskutilo in osvovalilo, kakor to dela današnji način izobraževanja, temveč kar jim ga utegne oskrbeti in

v aktivni službi pa so istovetni. — Pri državnih, civilnih in vojaških uslužbenih vpokojencev in vpokojenk imamo tri doklade in sicer osebno, rodbinsko in stanarinsko doklado. Po novem zakonu imajo tudi vsi poduradniki doklade z ozirom na letne plače.

Pri določitvi starinske doklade se je upoštevalo dejstvo, da je to že nekako predelano za pragmatiko, obenem pa se lahko gotovim dražjem mestom odpomore na ta način, da se jih pomakne v boljši stanarinski razred. — Ljubljana je prišla v 3. razred, kar odgovarja prejšnjemu prvemu razredu. — Lep vspeh tega zakona, ki nudi v najnižjem razredu za vsakega najmanj 100 dinarjev povška, je pa izdatno izboljšanje položaja vpokojencev. Državni uslužbenci, ki so bili vpokojeni po dovršeni polni službeni dobi, imajo isto draginjsko doklado, kakor aktivni uslužbenci istega položaja, s katerega so bili prvi vpokojeni.

Za uslužbenice, ki so bili vpokojeni predčasno, so predvidene posebne draginjske doklade. Vpokojeenci s polno službeno dobo, imajo iste doklade brez oziroma na njih event. privatni zaslužek. Predčasnim vpokojencem pa se doklade omejeje le, če znaša njih privatni zaslužek preko 4000 kron.

Rodb. doklada je urejena za celo kraljevino in za vse kategorije enako in znaša za osebo 5 dinarjev. Določeni pa so ostrejši predpisi za rodbinske doklade za vse uslužbenice, ki imajo sami ali njihovi družinski člani zasebno premoženje.

Osebito važna je določba v novem zakonu, da dobi uslužbenec v slučaju bolezni doklado eno leto, po preteku enega leta pa dobi takoj pokojninsko draginjsko doklado. Pri tem pa ni treba, da bi moral biti dotičnik v pokoji, marveč se zopet lahko vrne po ozdravljenju v aktivno službo. — Ta zakon velja od 1. januarja — izplačajo pa se določene drag. doklade, ko bo kritje v budgetu, kar smo že včeraj omenili.

Zanimiva je bila tudi bližnja statistika uradništva v naši državi: v Srbiji in Crngoriji imamo ca. 28.000 ur., pri nas pa 34.000. Ako primerjamo številno uradništva s številom prebivalstva pride pri nas na 223 prebivalcev en uradnik v Srbiji pa na 149 prebivalcev. V stari Avstriji je prišel na vsake 250 prebivalcev en uradnik. Seveda so te številke samo navadne.

Po raznih vprašanjih in pojasnitvah je bilo zborovanje zaključeno pri čemer so zborovalci izrekli poročevalcu in neumornemu delavcu prisrčno zahvalo za njegov trud in poštrevno delo.

Gospodarske vesti.

Železniške zveze z Grško, Bolgarijo in Turško. Dne 2. januarja prične v Beogradu poslovati konferenca, ki bo razpravljala o vprašanju železniških zvez med našo kraljevino in Grško, Bolgarijo in Turško. Ta konferenca se ima smatrati kot nadaljevanje Bernske in salcburške konference. Na konferenci bodo zastopane vse štiri

pokazati v lepši, to je v plemeniti luči duha!

Ne visoko doli s katedra vsuti plohe »temperamentno« izgovorjenih besed nad svoje poslušalce — to bi tukaj bila komedija, »Augenauswischerei« — ampak v ljudskih prispodobah in pojmi — in vendar tako, da bo vsakdo čutil, da prihaja iz svetov višje kulture, pričetki razgovor o stvarih, ki se osebno tičejo življenja in značaja, to je suprema lex predavateljev na ljudskem vseučilišču!

In še to! Ljudska univerza nikar ni organizem, ki bi po svojem bistvu sahteval mestnega ozračja. Ne, zunaj na deželi niso tja za njo prav nič manj ugodna, nego v mestu. Le pomislimo, da to, kar se upravičeno imenuje ljudska univerza, ni kako razkošno poslopje, temveč »princip in organ nove kulture za vzgojo ljudstva!« Knjižnica v vsako vas, pa redne sestanke, kjer se bodo kajpada ne v gostini, po nekem sistemu pod spretnim vodstvom učitelja, dijaka, duhovnika ali drugega inteligentnega pretresala v prej omenjenem smislu »visoka« vprašanja, in tisti sovražni prepad, ki dancs zeva med mestom in deželo, bo se najbrž začel rapirati.

Priporočljiva (in deloma rabljena) literatura o tem predmetu:

Hollmann, Die Volkshochschule und die geistigen Grundlagen der Demokratie, 1919.

Fischer, Berufsbildung und Allgemeinbildung. (Zeitschr. f. päd. Ps. und exp. Päd., XII., 3. zv.)

Förster, Staatsbürgerliche Erziehung. (Prinzipien politischer Ethik und politischer Pädagogik). 1914.

Förster, Erziehung und Selbsterziehung 1917.

Ragaz, Die pädagogische Revolution. (Zehn Vorlesungen zur Erneuerung der Kultur). 1920.

Wurm, Grundsätze der Volksbildung 1913.

prizadete države. Konferenca bo sklopala tudi o vprašanju izpremembe voznih redov, ki naj bi stopila v veljavo s 1. junijem 1. 1922.

Podaljšanje trgovinske pogodbe z Avstrijo. Ministrstvo za trgovino in industrijo je izdelalo zakonski načrt, s katerim se naša trgovinska pogodba z Avstrijo podaljša do meseca junija prihodnjega leta. Ta zakon bo predložen zakonodajnemu odboru v odobrenje.

Angleška in nemška trgovina v Egiptu. Uradna statistika kaže, da se je angleški uvoz v Egipt tekom prvih sedmih mesecev t. l. pomanjšal za 40 od sto v razmerju k isti dobi preteklega leta. V istem času je izvozila Nemčija v Egipt tovarov v vrednosti 50% več nego v preloem letu. Blago, ki prihaja iz nem. tovarov, ne zaostaja kar se tiče kakovosti za onim angleškega izvora, a nemško blago je pri tem z ozirom na slabo stanje valute mnogo cenejše nego angleško.

Obrtna razstava v Ptuj. Ptujski obrtniki pripravljajo za prihodnje leto obrtno razstavo. Izvoljen je že poseben pripravljalni odbor, ki naj poskrbi za vse potrebno. Čas, kdaj se bo vršila razstava, se določi in objavi pozneje.

V Avstriji primanjkuje vin. Radi slabe vauhte se je uvoz vina zelo skril. Tudi iz Madžarske, odkoder se je prej največ uvažalo, je uvoz vin prestal. Liter neodbadčenega vina stane povprečno 450 avstrijskih kron. Naše vino jim pride mnogo predrag.

Znižanje železniških tarif na Danskem. Zajedno z razglašenjem nove davčne reforme je predložil železniški minister zbornici predlog za

znižanje tarif pri prevažanju ljudi in roba. Pri blagu se bodo znižale tarife od 25 do 33 %, vozovnica v tretjem razredu se zniža za 10 do 12 odstotkov, vozovnica drugega razreda pa se bo dobila za dosedanje ceno vozovnice tretjega razreda.

Podraženje železnice v Avstriji. Avstrijska vlada je sklenila, zvišati železniško tarifo na državnih železnicah tako za osebni, kakor za tovarni promet za celih 300 %. Zvišanje stopi v veljavo že s 1. januarjem.

Draginja na Dunaju. Kg bele moke stane 500 kron, kg špirta 300 kron, sladkorja v kockah 840 kron, masti 2000 kron, krom, 1400 kron. Svinjina se seka po 1900 kron kg, govedina po 1300 kron, teletina 1500 kron, bravina pa po 1000 kron. Krompirja zadnji čas sploh ni več na trgu. — Ubogi dunajski siromašni sloji!

Uvoz in izvoz na Francoskem. Na Francoskem je znašal uvoz za prvih sedmih mesecev leta 1921 20 milijard 394.209.000 frankov. Za isto dobo je bilo leta 1920 uvoženega za 45 milijard 455.988.000 frankov. Torej je bilo leta 1921 za 25 milijard 16.769.000 frankov manj uvoženega. Prvih sedmih mesecev leta 1921 je izvozila Francoska za 19 milijard 370.781.000 frankov, dočim je v istem času leta 1920 izvozila za 24 milijard 625.842.000 frankov. Torej je bilo leta 1921 za 5 milijard 256 milijonov 61.000 frankov manj izvoženega.

Svila je na svetovnem trgu zadnje dni v cenil izdatno padla.

Dnevne vesti.

Srečno in veselo novo leto želi vsem čitateljem, naročnikom in prijateljem Uredništvo.

Razpust nemških društev. Razpuščeni sta nemški društvi »Katholischer Jugendbund für Marburg« in »Ortsgruppe Marburg des Verbandes der Maler, Anstreicher, Lackierer und deren verwandten Berufe Oesterreichs«.

Važno opozorilo za vojne invalide, vdove in sirote radi dodatkov k pokojninam. Po členu 21 zakona o invalidih z dne 15. decembra 1921 se ustavi s prvim januarjem 1922 izplačevanje dodatkov k pokojninam: 1.) za invalide, ki jim je bilo povodno zadnjega pregleda priznana manj kakor 50 % invalidnosti in sicer za njihovo osebo in za otroke; 2.) za vse invalide dodatke za dva otroka, tako, da jim ostane le za tretjega in nadaljnje otroke izpod dopolnjenega 16. leta; 3.) za vse vdove brez otrok, ki so mlajše kakor 45 let in sposobne za delo; morebitno nesposobnost morajo dokazati z nekolokovanim spričevalom, ki za izda brezplačno uradni zdravnik; 4. za vse invalide brez oziroma na odstotke in številu otrok ter za vse vdove brez oziroma na številu otrok, ako plačujejo več kakor 30 dinarjev neposrednega davka (po odmeri davkov za finančno leto 1920/21).

Ker bo treba na temelju tega zakona nanovo pregledati in popraviti vsa nakazila invalidom, vdovam in sirotam, ki so že bila pripravljena za izplačilo dne 1. januarja 1922, ne bodo mogli poštini uradi dostaviti zneskov kakor običajno v prvih dneh januarja. Vse prizadete stranke naj upoštevajo, da je s to spremembo združeno ogromno delo, ki bo izplačevanje zavleklo za nekaj časa. Vsakdo naj o tem obvesti svoje znanke invalide in vdove in jim priporoča, naj opuste vsako pismo in osebno pritožbo v Ljubljani. Uradi bodo skrbeli za to, da se bodo pokojninski prejemki v smislu zgoraj označenega zakona kar najhitreje nakazali.

Izpremembe v osebju. Premesena sta gg.: okrajni komisar dr. Ant. Megušar od okrajnega glavarstva v Kranju v Krško in vladni koncipist Iv. Baydek od okrajnega glavarstva v Krškem v Kranj. — Kmetijski asistent g. Albin Dular pri oddelku za kmetijstvo v Ljubljani je pomaknjen iz XI. v X. činovni razred. — Imenovani so gg.: računski oficijal Fr. Pečnik za revidenta, računski asistent Fr. Božič za oficijala in rač. praktikant Maks Prešker za asistenta — vsi pri višjem dež. sodišču v Ljubljani. Pravni praktikant g. dr. Vinko Zorec je imenovan za avskultanta.

Uprava državnih monopolov je pred nekaj dnevi zagotovljala, da se bodo čisti izdelki z novim letom ne podražijo, dva dni pred novim letom pa je naenkrat razglasila splošno podražanje. Čemu to prikrivajo? Najbrže uprava pozna navado gotovih založnikov in trafikantov, ki pred vsakim podražanjem poskrbijo zalogo. Mogoče pa je imela uprava tudi namen, prepričati, da bi se kadilci preskrbeli pravočasno s cenejšim materijalom.

Zadnji Uradni list (št. 154) prinaša sledeče zakone: Zakon o preskrbovanju kraljin, kjer je premojo zdravnikov, zakon o pravici za izvrševanje bakiške prakse, zakon o ustroju oblastnih sanitetnih uprav.

Himna — »Bože pravde«. Z ozirom na dogodke v zadnjem času se opozarja občinstvo na naredbo dež. vlade z dne 16. dec. 1919, da se sme peti himna »Bože pravde« samo pri svečanostnih prilikah, nikakor pa ni dovoljeno peti te himne v svrhu izvedbe kakoga posebnega trika. V podobnem slučaju se bodo pevci kaznovali radi omalovaževanja naše himne.

Francoska zavarovalna družba L'Union s sedežem v Parizu je razširila svoje delovanje tudi na Jugoslavijo ter ustanovila v Ljubljani glavno zastopstvo, katerega vodja je imenovan g. Josip Junc. Začasna poslovalnica se nahaja Kralja Petra trg 3/I.

Za 53 milijonov dinarjev sežiganih bankovcev. V elektrini centrali v Beogradu so zadnje dni sežigali za 53 milijonov Din. starih bankovcev po 5 in 50 dinarjev.

Divji kozel na Pohorju. Blizu Vitinja je ustrelil kleparski mojster Vinko Suster 30 kg težkega divjega kozla, ki se je brezdvomno priploščil v Kamniških planih. — Neznani mrtvec najden. V nekem jarku blizu Vitinja je našla neka kmetka dejke truplo kakih 30 let starega kmetka, ki je padel s bršlja v jarek in je smrak.

Srečno in veselo »Novo leto« vsem zavednim Slovcem in Slovenkam. Želijo slovenski fantje pri 48. poštopku v Kolašinu: kaplar Ziger Ljudevit, kaplar Franc Grbec in redovi Franci Pust, Vinko Kordić, Anton Turk, Janez Klun, Ivan Mate, Ljotje Zupet, in Ivan Selak.

Okraden rudar. Rudarju Martinu Kralju je ukradel neznanec medtem ko je spal črno sukneno obleko, klohub, par novih čevljev in nekaj perila. Skupna vrednost ukradenega blaga okroglo 4000 kron. — Vlom v Hrašah. Pri posestniku in krolacu Jakobu Tršanju v Hrašah pri Smedniku so vlomili skozi okno neznan vlomilci in ukradli za okroglo 16.000 kron raznega perila in obleke.

Tatvina. V kartonažni tovarni Iv. Bonača v Copovl ulici je bilo ukradeno 200 beležnih koledarjev.

Razno. Alojzij Ložar, posestnikov sin iz St. Vida pri Stični je svojega tovariša Josipa Budnarja udaril s nekim krepelcem tako močno po glavi in rokah, da ima Budnar težke poškodbe. — Francu Rbežniku, delavcu v papirnici v Vevčah je stroj odrezal srednec desne roke.

Ljubljana.

Občinski svet. Prihodnja redna seja občinskega sveta bude v torek, dne 10. januarja 1922.

Enketa za nov stavbni red za mesto Ljubljano se vrši v sredo, dne 11. januarja 1922 ob 5. popoldne v mestni dvorani.

Mestna hranilnica ljubljanska zgradi prihodnje leto veliko stanovanjsko hišo, v prvi vrsti za svoje uradništvo.

Redni občni zbor poverjenstva splošne organizacije vojnih invalidov, vdov in sirot za Ljubljano in okolico se vrši dne 6. januarja 1922 v restavraciji »Zlatorog« v Gosposki ulici. Začetek ob 9. uri popoldne. Vojni invalidi in vdove, vaša dolžnost je, da se občnege zbora polnoštevilno udeležijo!

Mesina blagajna ostane dne 2. 3. in 4. januarja 1922 zaradi zbrebanja ljubljanskih srečk za promet s strankami zaprta.

Kolo jugoslov. sester priredi 5. jan. ob 4. uri pop. v Mestnem domu svojo božičnico. Ob tej priliki bo obdarovanih okrog 500 revnih otrok z obleko, perilom in obuvalom. Vabljeni so vsi dobrotniki in prijatelji društva.

Srečno novo leto vsem dobrotnikom, članom in članicam želi Kolo jugoslovenskih sester.

Nov kazenski zagovornik. Dr. Fr. Tomšič, odvetniški kandidat v Ljubljani, je sprejel v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

Banka »Commerciale« v Trstu v stiskah? Iz Trsta došli potniki pripovedujejo, da preživlja tržaška banka »Commerciale« težke dni. Tudi smo zvedeli, da njenih nakaznic tukajšnje ljubljanske banke ne izplačujejo. Tako je prišel neki Tržičan, ki je imel od te banke dve nakazili po 10.000 lir in ni mogel teh nakazil nikjer vnovčiti.

Redka proslava. V Strojnih tovarnah in livarnah, enemu naših največjih industrijskih podjetij, se je vršila včeraj redka proslava. Obdar Janez Zargi, vzlic svojim skoro sedemdesetletim letom še čvrst in trden mož, je dovršil petdeseto leto službe v podjetju. Pred zbranimi zaupniki delavstva je čestitral ravnatelj inž. J. Boncelj slavljenca ter mu izročil primerno darilo.

Kako je to mogoče? V Ljubljani se je pripetila sledeča slučaj: Posestnik dveh hiš v Rožni dolini si je kupil tretjo hišo v Ljubljani. Ker je seveda radi svoje obrti in trgovine stremil za tem, da se naseli v hiši v Ljubljani, se je sporazumel z eno stranko v Ljubljani in je dogovorilo s stranko in z dovoljenjem takratnega drž. stanovanjskega urada menjal stanovanje in se naselil v mestu. Poleg tega je iz lojalnosti in človekoljubja uredil v svoji hiši iz skladišč še 6 zaslišnih enodružinskih stanovanj in to na lastne stroške. — Vse to je bilo od stanovanjskega urada pregledano in odobreno. Nenadoma pa dobi ta mož poziv od mestnega stanovanjskega urada, da se mora v času 8 dni izseliti iz svoje hiše in se mu nakaze stanovanje v popolnoma tuji hiši. Kako je to mogoče, je neumovno, kajti pri vsaj strogo strogosti stanovanjskih predpisov, ki so sicer nujno potrebni, se vendar ne more zahtevati od gospodarja treh hiš, da bi stanoval pri tujem gospodarju. — To je že s stališča zdravega in ekonomskega polnoma napačno, kajti v takem

slučaju pač stanovanjski urad gotovo preveč upošteva take morebitne formalitete. ki pa vsekakor nasprotujejo bistvu zakona stanovanjske ureditve.

Vojaška begunja. Pobegnila sta od komande 40. pp. rezervista Jentč Martin in Sošak Alojz, doma iz Bruslic pri Novem mestu.

Draga zabava. Neka znana ljubljanska ptica je izvalila v gostilno hlappa Ivana Rebernjaka in mu je med živahnjo zabavo in veselimi zdravicami ukradla 400 kron in izgnila.

Za »hec« kradel in — zapri. Policija je aretirala na Viču nekega Jakoba Dimnika in lg. Rozmarna, ker sta ukradla eno kolo. Dimnik je izjavil na policiji, da je ukradel kolo za »hec«, ker pa policija takih »hecev« ne pozna, ga je izročila za »hec« državnemu pravdnstvu, ki ga bo za res spravilo v zapor.

Posirokelet. Neki Ivan Skrbec je jako nadležen sostanovalec. Ima navado, da pride večkrat pijan in tako razsaja, da se zgraja cela hiša. Dne 28. t. m. je zopet razsajal in pri tem grozil nekemu Fr. Potetu, da ga bo razsekals s sekiro, neki ženski pa je tako grozil, da je ta pobegnila na pol oblečena in bosa na cesto iskat pomoči.

Tatvine koles se še vedno ponavljajo v mestu. Večkrat so kolesarji tudi sami krivi, da jim zmanjka kolesa, ker večkrat res popolnoma lahkomiselno puščajo svoja kolesa pred trgovinami in javnimi prostori in to večkrat kar na cesti. Osebito mnogo koles se pokrade pred gostilnami. Pripetil se je pred kratkim slučaj, da je opazoval neki stražnik dolgo časa kolo, ki je stalo pred neko gostilno na jako obljuden cesti. Po dolgem času je prišel iz gostilne neki gospod in stražnik ga je vprašal, če je to kolo njegovo. Gospod je potrdil in stražnik ga je prijazno opozoril, da naj ne pušča kolesa tako nepravilno na cesti. Neznane pa mu je na prijazen opomin zabrusil v obraz: »Kaj vas briga, kolo je moje!« Ljudi pred sodno palačo je večkrat mnogo koles na razpolago. Zakaj puščajo ljudje tam kolesa ne vemo. Morda ni nobene šrambe v notranjosti? Tako je ključ. pom. Aug. Martinčič ukradel izpred sodne palače neznanec kolo, vredno 4000 kron. — Malo več pozornosti in manj bo tatvin, dela in zaporov. — Iz veže gostilne pri »Novem svetu« je bilo ukradeno elektr. mont. pom. Francu Skapinu kolo, vredno 2400 kron. Iz veže hotela »Tratnik« pa je bilo ukradeno trg. sotrudniku Raf. Spindlerju kolo znamke »Erika«, vredno 4000 K. — Prijatelj čokolade. Prodajalki slaščic v veži pred Škofijo št. 12 Martil Vanelli je ukradel neznan tat iz zaklenjene škrinje za 720 kron čokolade.

Izgon. Ljubljanska policija je izgnala za dobo 5 let iz Ljubljane Feliksa Kovaca, doma iz Kostanjevice pri Ptuj.

Zubil se je eden možki in eden ženski čevlji od šole do postaje v Šiški. Pošten najditelj naj odda pri osebni blagajni na kolodvoru v Šiški.

Aretirani. Predvčerajšnjim so bili »aretirani« 4 radi pijanosti in 1 radi nevarne grožnje. — Na kolodvoru pa je bilo aretiranih 5 oseb radi postopanja. Dvema izmed teh je poskrbela policija pri drž. posredovalnici za službo primerno delo, kar je jako umestno in kar polivalno omenjamo. — Izročene so bile sledeče ovadbe: 2 radi tatvine, 3 radi kaljenja nočnega miru, 6 radi prestopka cestno-policijskega reda, 1 radi prepovedanja orožja, 1 radi lahke telesne poškodbe, 1 radi izgreda in 1 radi nezaklenjene trgovine (Anton Turk na Gosposvetki cesti, ki je tozadevno že tretjič ovaden).

Maribor.

Švabčarjenje se je te praznike v Mariboru zopet poživilo in sicer precej zadostno. Dijaštvo je na počitnicah; v mesto in okolico je pa prišlo iz avstrijske republike precejšnje število nekdanjih »Mariborčanov« pogledat, kaj dela jugoslovanski Maribor in si privzeat dušo potom želodca. Ob enem se seveda medsebojno trošajo, da bode kmalu boljše tam in tu. Tem ljudem človek končno niti ne more zametiti, če govore na ulici v svojem jeziku, ker navadno drugega ne znajo. Pač pa našega človeka neprijetno dirne, ko posluša švabčarjenje našega na dopustu se nahajajočega vojaštva. V tem se posebno odključuje naši mornarji in pa gojenci oficirske in podoficirske šole. Tem bi pač poleg jugoslovanske vojaške uniforme pristojalo tudi malo več jugoslovanske zavesti in ponosa.

Mariborski glavni poštni urad se sedaj nima nobene podobe našega vladarja. Kakor se čuje, je temu kriva Ljubljana, ne pa tukajšnje vodstvo. Upamo, da bode v četrtem letu po prevratu vendar mogoče navesti postmerno ravnateljstvu vsaj eno primerno podobo našega vladarja za pošto v Mariboru, če je ni bilo možno v treh letih. Menda vendar ne bode treba za to razpisati javne zbirke!

Za učiteljico srboljubščine na solah v Krčevini in Studenčih je imenovana gospa Marija Opašič-Vršar, ki je preje službovala v Pazinu.

V Limbušu se prav pridno gibljejo, da dobi v kratkem času električno razsvetljavo. Kaj pa ostali del Maribora in pa njegova najbližja okolica Krčevina, Studenci, Pobrežje in Tezno? Ali spijo v tem oziru, da ni ničesar čuti o njih? Kakor hitro prestopi mestni rajon, zaldeš v egiptovsko temo.

Čedni starši sta zakonska P. v Pobrežju. Nekoč se je vrnil on od dela domov in je pogrešil, da mu manjka nekaj dinarjev. Zahteval je od nje poljasnila. Ona pa je bila pijana in si je kupila to veselje s pogrešanimi dinarji. Tega si pa ni upala priznati njemu, ampak je obdolžila svojo lastno devetletno hčerko, da je denar izmaknila. Njemu je vzkipela jeza in je zahteval od hčerke priznanje in denar. Ker deklica ni mogla dati ne enega, ne drugega, jo je prijel in ji držal »krajdljivo« roko nad ognjem, da si je dekleto opeklo vsi roko. Kakor čujemo, bo imel kmalu oče radi tega opravke s sodnijo.

V grajski kleti imajo dvojezične jedilne liste, kar je gostilničarju očital v prepisu neki gost na Stefanovu povsem upravičeno. Mislimo, da je taka kulantnost g. Valjaka napram malostevnim nemškim posestnikom njegove kleti doela neumestna. Zaradi tega nima niti toliko gostov več, da bi jih predel na prstu ene roke. Ali so imele pred vojno in v vojni bodi prvovrstne mariborske restavracije tudi dvojezične jedilne liste? Ali jih imajo morda sedaj v Gradcu? Kdaj bomo slekli Slovenci staro kožo servilnosti napram onemu tujcu, ki je nam zadal toliko ran?

Čiril-Methodovih božičnih in novoletnih razglednic ni bilo dobiti te dni v Mariboru

pri naših slovenskih knjižarnah. Rekli so, da so že pošle. Zdi se pa, da filh sploh niso imeli, med tem ko je bilo nemškega blaga četudi s slovenskim tiskom v izobilju. To je jako žalostno znamenje za naše trgovce in občinstvo, posebno še tu na meji. Dokler so nas tlačili, takrat smo imeli smisel za take »malenkostice«. Seveda sedaj, ko smo svobodni, nam tega ni več treba! Tudi družinski plačilni listov ne natisli zlepa kje v Mariboru. Res daleč smo prišli. Pa če pojde tako naprej, pridemo še dlje — pa ne naprej — ampak nazaj!

Celje.

Za sekundarija kirurškega oddelka v javni bolnici je imenovan g. dr. L. Sinkovič. Nove krušne karte v Celju. Zemlje v teži 6 — 6½ dkg 2 kroni, štruca belega kruha v teži 12 — 15 dkg 4 krona, v teži od 18 — 20 dkg 6 kron, v teži 34 — 36 dkg 10 kron, v teži od 68 — 71 dkg 20 kron; črna štruca ali kruh v teži 56 — 64 dkg 12 kron.

Cena masti je v Celju sedaj od 88 do 92 kron za 1 kg. Prekajeno svinjsko meso se je podražilo od 50 na 58 kron.

Umrla sta v Celju vpokojeni podpolkovnik Degelmann ter mag. pharm. Sanderrl.

Na obnem zboru organizacije vojnih invalidov, poverjenstvo Celje, je bil zopet predsednikom izvoljen gosp. Vekoslav Pinžgar.

Nesreče. Pri popravljanju žlebov na hisi mestne uhožnice je padel s strehe mlajši sin kleparja Korberja in si zlomil obe roki. Spravili so ga v bolnico. — Dinarico Marjota Grobelnik je v Gaberju povozil nek voznik in jo poškodoval na desni nogi.

Policijska kronika. Aretirana sta bila brata Ivan in Feliks Pitrosek, ker sta posestnika Mahena v Trnovljah ogoljufala za večji znesek denarja, ter mu ukradla še nekaj drugih stvari. — Policija je aretirala Ivana Skodiča iz Lokrova, ker se je na božični večer udeležil rebuke na Glavnem trgu, o kateri smo poročali. Skodič je bil že tisti večer aretirani, vendar pa je takrat pognel. — Radi nadležnega berčenja je bil te dni aretirani Jože Siebenreich.

Ljudsko vseučilišče v Celju. Jutri v ponedeljek 2. januarja predava prof. gospod Reich o ilirskem pokretu.

Celje je po novem zakonu o draginjskih dokladah drž. uslužbencev novčeno v 4. razred.

Pri božičnicah na mestnih osnovnih solah v Celju je bilo obdarovanih 125 siromasnih otrok.

V celjski mestni klavnicji se je v tedna od 19. do 25. dec. zaklalo: 1 bika, 12 volov, 45 krav, 14 telic, 32 telet, 8 praščev in 1 ovco.

Določbe glede preselitve. Mestni magistrat kot stanovanjska oblast 1. stopnje razglašala: Vse stranke, ki se žele preseliti v področje stanovanjske oblasti, ali pa se preseliti v notranjost stanovanjskega okoliša, morajo to vsaj mesec dni preje naznaniti pristojni stanovanjski oblasti. Brez izrecnega dovolila stanovanjske oblasti se ne sme nobena stranka nanovo priseliti, niti preseliti, niti se vseliti v stanovanje. Vsi, ki ne bodo po tem ravnali, bodo morali okoliš stanovanjske oblasti brezpogojno zopet zapustiti. To velja za oženjene in neozenjene, isto-tako za naše, kakor za tuje državljane.

Sport in turistika.

Smučji so prispeli ter jih dobe oni, ki so jih naročili, v skladišču tvrde Gore. Člani sprotnih društev, ki reflektirajo nanje, pa jih še niso naročili, lahko to store naknadno, ker je še nekaj smučij prostih. Najkasneje 5. jan. se oddaja zaključ. V kratkem se razdele tudi svoječasno klubom določene rabljene smučji Sportne Zveze. Dan se pravačasno objavi.

Sankališče Belvedere v Bohinjski Bistrici se otvori na Novega leta dan. Kakor znano, je sankališče letos preurejeno, poglobljeno je in okopi dvignjeni, tako, da odgovarja modernim zahtevam. Oskrba v Bohinju je prav dobra, tudi cene so zelo nizke. Pridite vsi na lep zimskosportni dan v Bohinji. Sportna Zveza, Ljubljana.

Sport, zadnja letošnja številka, je izšel. Je krasno ilustriran ter ima sledečo vsebino: Ob novem letu, Smučarstvo in turistika, Razmah slov. kolesarskega sporta, Izredna glavna skupščina LNP ter Sportni pregled. Številki je priloženo kazalo letošnje letnika, ki se s to številko zaključijo. Sportna Zveza naznanja, da je primorana, vsled ogromnega podražanja v tiskarni, predrugačiti dosedanje izdajanje lista, ter bo izhajal novi letnik na 8 straneh in na navadnem papirju. Cena mu bo Din. 50.

Novoletna priloga „Jugoslavije“.

Red.

A. P. Čehov — Igor Igorjevič
Novoletna humoreska.

Učitelj vojaške gimnazije, zavodni registrator Leo Putjakov, je stanoval poleg svojega prijatelja, poročnika Leščencova. K temu je nameril svoje kratek novoletno jutro.

Več, za kaj gre, Griša, je dejal poročniku po navadnem novoletnem voščilu. Ne bi te nadlegoval, če bi ne bil skrajno primoran. Posodi mi, zlati prijatelj, za današnji dan svojega Stanislava (red sv. Stanislava). Vidiš, danes bom obedoval pri trgovcu Spičkinu. Saj poznaš tega sleparja Spičkina: silno ljubi redove in čudo, da ne smatra za pokveke tistih, katerim se ne guglje kaj na tilniku ali v gumbu luknjici. A poleg tega ima dve hčeri... Nasto, veš, pa Zino... Povem ti kakor prijatelju... Saj me razumeš, dragi moj. Posodi, prosim te! — Vse to je povedal Pustjakov, jecljaje in plaho se oziraje v vrata... Poročnik mu je nakano opomnil, toda vključ temu mu je ugodil.

Ob dveh popoldne se je peljal Pustjakov v kočiji k Spičkinovim in je nekoliko razgallil kočul in si ogledaval prsa. Tam se je leskotal v zlatu in emalju izposojen Stanislav.

»Nekako večje spoštovanje do sebe čutiš!« si je mislil učitelj in si je odkašljeval. »To je malenkost tako za pet rubljev — več ne stane — pa kakšno zlorijo dela!«

Ko se je pripeljal pred Spičkinovo hišo, je razgallil kočul in se je začel polagoma pogajati z izvoščekom. Ta pa je, tako se mu je zdelo, kar okamenel ko je zagledal njegove epaulete, gumbje in Stanislava. Pustjakov je samoljubno zakasljil in šel v hišo. Ko je v prednji sobi slačil kočul, je pokukal v salon. Tam je sedelo za dolgo mizo približno petnajst ljudi in obedovalo. Slišalo se je govorjenje in rožljanje nožev in vilic.

»Kdo pa tam zvoni?« se je začel glas domačega gospoda. »Ej, Lev Nikolajčič! Izvolite, prosim. Malo ste zakasnil, pa nič hudega... Prav sedajle smo posedli.«

Pustjakov je izbočil prsa, vzravnaval glavo, pomel si roke in šel v salon. A tu je opazil nekaj groznega. Za mizo zraven Zine je sedel njegov kolega, učitelj francosčine Fremblant. Ako pokaže Francozu red, bo izzval celo vrsto najneprijetnejših vprašanj in se osvovljal za vselej... Prva Pustjakova misel je bila, da bi odtrgal red ali pa pobegnil nazaj; ali red je bil trdno pritrjen in obrniti se ni mogel več. Hitro je zakril z desnico red, se sklonil, neokretno napravil običajni poklon in nikomur ne povdavi roke, se je težko zgrudil na mehak stol prav kolegu Francozu nasproti.

»Prejkone je vinjen,« si je mislil Spičkin, ko je pogledal na njegov obnavljivi obraz.

Pred Pustjakova so postavili krožnik juhe. Vzel je žlico v levo roko, a spomnil se je, da se boljši družbi ne spodobi jesti z levega, pa je pripomnil, da je že obedoval in da ne bo jedel.

»Jedel sem že... Merci...« je zamrmral. Ravno kar sem bil pri stricu Jelejevu v obisku, pa me je prosil, da bi tam obedoval.

Pustjakova duša se je napolnila z bolestno žalostjo in z zlobnim gnevom: iz juhe je prihajal slasten vonj in iz jeseterine se je nenavadno slastno kadilo.

Učitelj je poizkušal oprustiti desno roko in je zakril red z levo, a to se je izkazalo za neuporabno. »Videl bodo... In če vsa prsa bo roka razprostrta kakor bi se pripravljala na petje. O Bog, ko bi bilo že pri koncu z obedom!«

Po tretji jedi je plaho pogledal z enim očesom na Francoza. Fremblant je bil iz nekega vzroka jako v zadregi, gledal je nanj pa ni tudi nič jedel. Ko sta drug na drugega pogledala, sta se pogreznila oba v še večje zadrege in povsila oči na prazne krožnike.

»Opazil je, lopov!« si je mislil Pustjakov. Na ustnih mu vidim, da je opazil. Pa ta pokveka prenaša pošte! Jutri bo vse to povedal ravnatelju.

Domači in gostje so pojedli četrto jed, pojedli na dobro srečo tudi peto... Pa se je dvignil neki visok gospod s širokimi kociastimi nosnicami, grbastim nosom in od rojstva mežikajočimi očmi. Pogladil se je po glavi pa povzel:

»E-e-e... en... em... e predlagam napiti na procvit prisotnih dam!«

Obadva sta nerodno vstala in prišla za čašo. Gromko »na zdravje!« je razlegalo po vseh sobah. Dame so se jele muzati in se stegovale, da bi trčile.

Pustjakov se je dvignil in vzel svojo čašo v levo roko.

»Lev Nikolajčič, podajte laskavo tole čašo Nastaziji Timofejevni!« se je obrnil k njemu neki mož ter mu podal čašo. »Prisilite jo, da bo izpija.«

Topot je moral Pustjakov v svojo veliko grozo rabiti tudi desno roko. Stanislav s pomečkano rdečo pentljo je navsezadnje zagledal božji dan in je zadržel.

Učitelj je prebledel, povsile glavo ter plaho pogledal proti Francozu. Ta je zrl nanj z začudenjem, z zvedavimi očmi. Njegove ustne so se prekanjeno nasmejale, a z lica je izginila zadrega.

»Julij Avgustovič!« se je okrenil k Francozu hišni gospodar. »Podajte steklenico dalje!«

Fremblant je nepremišljeno iztegnil desno roko po steklenici, pa o... srečal Pustjakov in zagledal na njegovih prsih red. Pa to ni bil Stanislav, ampak kar Ana! Torej je tudi Francoz sleparil! Pustjakov se je veselo zasmejal, sedel na stol in se razvalil... Pač mi ni bilo treba skrivati Stanislava! Oba sta zagrešila isti greh, pa ne bo torej nihče prenašal pošte in obrekovanja.

»A-a-a... hm!« je zablebetal Spičkin, zagledavši red na učiteljevih prsih. »Da, da,« je rekel Pustjakov. Čudna reč to, Julij Avgustovič! Kako malo odlikovan je bilo pred prazniki pri nas! Koliko ljudi je pri nas, pa sva dobila samo Vi in jaz! Čudna reč to!«

Fremblant je veselo pokimal in je potegnil levi ošiv, na katerem se je šopirila Ana 3. razr.

Po obedu je hodil Pustjakov po vseh sobah in je kazal gospodičam red.

»Če bi bil to vedel,« si je mislil, zavistno pogledavši na Fremblanta, govorečega s Spičkinom o redovih, »bi si bil obesil Vladimirja. E, kdo si je mislil!« Samo ta misel ga je morila. Vse drugo se je povsem srečno izteklo.

KOSTA VOJANOVIC: Fabrice Ljubljanski sprehodi.

Letošnji sveti večer me je posebno presenetil. Med ne pregoste solnne strani svetega zakonskega stanu spada namreč tudi to, da ti vsaj ob takih dneh pokaže tvoja žena nekaj svoje naklonjenosti in pozornosti. Pod božičnim drevesom sem dobil serijo Cankarjevih del, ki so izšla po njegovi smrti, med njimi tudi »Cankarjev zbornik«. Kadar čitam Cankarja, sem vedno praznično razpoložen, zdi se mi, kakor bi šla mimo mene vsa naša domovina, vsi naši ljudje, vse naše veselje in naša žalost, naša revščina in naša bogastvo. Vedno in vedno slišim, da je Cankarja težko razumeti, da je pisal za bodoče rodove, a odkrito povem, edino ta trditve mi je razumljiva. Cankarja je treba notranje doživeti, vsak stavek, vsako besedo in vsa mlažja generacija ga tudi res doživlja, dasi se tega niti ne zaveda. V nas je že več cankarstva — kakor mislimo in bomo doživljali — bo usojeno, da bo razbral vse elemente, ki danes še podzavestno ležijo v naši duševnosti. V sijajnem in blešččem slogu govori dr. Prijatelj v »Zborniku« o Cankarju, kakor bi podčrtaval napis: Domovina, glej umetnik! Prijatelj je nedvomno naš najduhovitejši esajist in tudi v njem samem leži dober kos Cankarja.

Esaj je danes najpriljubljenejša oblika razpravljanja o tem ali onem predmetu od znanstvenopoljudne razprave, kakor jo najdemo v dovršeni obliki pri dr. Prijatelju, do lahke kramljajočega tona v časopisnem feljtonu, ki ga zahteva hitro čitajoči naročnik dnevnika. Mojster v feljtonu je Francoz, ki porabi vsako priliko, da se lahko zaikrija elasticiteta njegovega duha, najdemo ga v vsakem boljšem nemškem dnevniku ali reviji, ki je namenjena širšemu občinstvu, naravnost genijalni pa so na tem polju židje, ki uživajo mednarodni sloves ter imajo pravi monopol na polju žurnalistike ter s tem v zakupu javno mnenje kulturnega sveta. Specifičnost židovstva v naši kulturi kot njen sestavni del tvori nadvse zanimivo poglavje filozofične sociologije. Med Nemci slovita po feljtonističnem slogu in duhovitosti Herman Bahr, Auerheimer in Maks Nordau, prava naslada pa je čitati esaje ameriškega pisatelja Emersona. Češko časopisje, zlasti »Prager Presse« in »Tribuna«, je na višku, jugoslovanska žurnalistika je v tem oziru šele v razvoju pri vseh treh plemenih. Prvoraznega dialektika imamo Slovenci v Erjavcu. Klasična je njegova »Pot iz Ljubljane v Siskoe«. Kadar dobimo na univerzi stolicu za žurnalistiko, bo to njegovo delce lahko primera vzornega feljtona, če tudi še ne razpolaga z jezikovnim zakladom naše moderne. Tudi Levstik je v »Potovanju iz Litije do Cateža« ustvaril nekaj relativno dovršenega, ko razvija svoj literarni program, začrtava ljudske značaje in prikupljivo govori o vsem mogočem.

Pravzaprav sem začel s tem že sam govoriti po modernem feljtonističnem načinu. Da preidem v konkretnost! Koliko ljudi pa pozna Ljubljano in njeno življenje? Cisto napačno je mnenje, da je dolgočasna, brez življenja.

Resnica je ta, da je še ni nihče našel... Lepota, gredobija, socialno življenje, zgodovina, vse leži v naših ljudeh, po ulicah, hišah, cerkvah, gledališčih, nasadih in gozdovih. Doslej sem slišal samo Cankarja, da je lepo govoril o Ljubljani in pa menda Alešovec. Koliko pa vemo o Celju, današnjem namreč, o Mariboru, Ptuj in o vsi naši lepi domovini kakor živi in umira... Dnevno utripanje svoje duše, svojo lastno sliko, sliko svojega življenja hočejo videti ljudje, vedno, vsak dan. Morda bi to kdo imenoval samoljubje, drugi morda plehokost, plebeško navdahnjenje mase, meni se zdi le življenje, toplo in gorko, ki plove danes hitreje kakor nekdaj. Uspehi lista je zasigurno, če zna feljtonist o pravem času in na pravi način poseči v to polno življenje. Duh domače grude mora dihati iz vsake besede, ljubezen do lastne zemlje mora žareti iz vsega. Lepo je pisati o Rabu, Visu in Kotorju, o vsakem kosu naše velike očetnjave, a najlepše je, vedno in vedno stopati po tleh, ki nas nosijo vsak dan ali vsaj čutiti njihov božajoči diš.

O lepoti so napisali filozofi cele knjige. Če je ne zaslušaš s svojim čustvom, z razumom je ne boš nikoli sprejel, priučiš se k večjemu, da lepoto lažje najdeš. Gre samo za pot, nikdar za vsebino. Stopim pred glavno pošto in pogledam proti novi stavbi Kreditne banke, ki je izdelana šele v surovem. Moje čustvo ne reagira ob tem pogledu. Ako prihajam iz Tivolija po Aleksandrovi cesti in pogledam isto poslopje, me vselej zgrabi čustvo višinske dimenzije, ki naravnost puhti iz nakupičenih nadstropij. Arhitekt bi morda lahko podal analizo tega dejstva, jaz ga nosim le v čustvu in se ga zavedam. V Magdičevih trgovini gledam harmonijo in nežnost v vsakem izloženem kosu, zanima me pa lahko tudi lastnica trgovine zgolj iz stališča estetice, kakor če gledam našega Danila v vedno izbrani in najfinerše dovršeni obleki. Francoski pesnik Verleine opeva vonj in lepoto ženskih las in končno: zakaj bi ne bilo polno lepote v dovršeni frizuri negovane dame. Prvi slovenski pisatelj iz brivskega stanu Navinšek, ki je napisal »Lepo masko«, bi gotovo vedel o tem poglavju marsikaj povedati lepega in morda celo pikantnega.

Kakor čustvo lepote, uživam lahko čustvo indiferentnosti ali celo zgražanja, ki ga označim kot minus lepote, da se poslužim matematičnega simbola. Tak minus me je vselej pretresel, kadar sem čital originalna dela slovečega podlistarja »Slov. Naroda« Lui Calca, o katerem sicer ne vem, da je častit ljubljanski mešan in vzoren patrijot.

Prihodnjič še-le pridemo k jedru Ljubljane in sicer bomo pričeli o modi, modnih hišah, telovnikih, damskih plaščih ter klobukih in sličnem, kar je po mnenju zelo merodajnih činiteljev bistveni del socialnega vprašanja in predvsem razburja živce ljubljanskega prebivalstva, ki prepušča materialistično vprašanje maščobe mesarjem, draginjo živila in krompirja histeričnim gospodinjam, problem pomaranč in limon branjevkam, zadevo raztrganih srajc in nogavic pa nižjim državnim uslužbencem, ki nimajo zmisla za visoke ideale naše lepe domovine.

Vabim vse dobre in slabe, postene in nepostene Ljubljančane in Ljubljančanke, da pazljivo sledijo mojim izprehodom ter brezplačno spoznajo našo belo Ljubljano, ki jo ljubimo vsekdar in povsod...

Posetnica.

(Hamburg.)

Nad starim hanzatskim mestom Hamburgom je viselo težko, deževno decembrsko nebo, ko je prigrmel opoldanski vlak iz Berlina v lopo glavne postaje. Nosači so navallili na vozove; nastalo je mrgolenje izstopajočih, pozdravljajočih se, vpijočih in kramljajočih ljudi. Nato je udarilo kakor živa poplava po stopnicah, ki so držale iz postajnega predora na beli dan. Tu so se nastavljali izvoščiki in avtomobili; še nekaj minut, in došla množica se je razkropila na vse strani.

Sloki, visokorasi gospod širokoplečega ameriškega tipa, ki je počasi prišel po stopnicah na vrh, se je ozrl, kakor da nekoga išče. Nato je krenil s trdnimi koraki k finemu staremu gospodu, ki je stal že nekaj časa ob stranskem sidu. »Gospod Olsen?« je vprašal Amerikan ter pomolil čakajočemu roko. Staremu gospodu se je zjasnil obraz. »Moje ime je Olsen,« je rekel vlijudo. »A vi ste Mr. Joe Jenkins?« — »Nihče drugi,« je smehljaje odgovoril prišlec.

»Ako vam je prav, Mr. Jenkins,« je povzel gospod Olsen, potegnivši doleca na drugo stran ceste, »se ne bi peljala naravnost k meni na dom. Predlagal bi namreč, da stopiva v kak

bližnji restoran in si tam naročiva kosilce. Vmes vam lahko podrobno razložim stvari, zaradi katerih sem vas brzojavno naprosil, da pridite k meni v Hamburg.«

Gospoda sta ubrala pot, ki drži preko Zvonarskega nasipa k Alsteri; po kratki hoji sta dospela pred hotel »Atlantic«. »Vstopiva,« je povabil gospod Olsen, »tu pri Pfordtu je dobro jesti.«

Gospod Olsen, ki je bil menda znan, je mignil poslovojdji. »Dajte nama »separe!«

Ko je natak postavil predjedi na mizo, se je naklonil in odšel; Olsen pa se je pazno ozrl po malem, čisto rdeče opremljenem prostorčku in vprašal, sklonivši se nekoliko naprej ter gledaje detektivu v obraz: »Ali vam je prav, da začnem takoj s svojo zgodbo? Lahko si mislite, da mi teži srce...«

Detektiv je baš podržal svojo čašo bordoja proti luči. Privezal si je dušo s krepkim požirkom, naslonil se nekoliko nazaj, nasmehnil se svojemu tovarišu in pokimal: »Prosim. Kar pripovedujte.«

»To, kar sem doživel, Mr. Jenkins,« je začel stari gospod nekam obotavljaje, »in kar vam hočem zdaj povedati, je samo po sebi tako neznatno, da bi se mi navaden kriminalist pač le smejal. Zato sem se takoj obrnil do vas, Mr. Jenkins. Čital sem, da so vas vojni dogodki zadržali v Nemčiji, in odkrito vam moram priznati, da sem šel to v svojo srečo. Slišal sem, Mr. Jenkins, da se najrajši zanimate za tiste slučaje, ki jih drugi odrivajo in se jih branijo, ker jih ne umejo razrešiti.«

Detektiv si je vzel kosček opraznega kruha in segel po lopatico za ikro. »Prosim, le dalje,« je dejal.

»Kakor že veste, Mr. Jenkins, sem veletržec. Zadnjih pet let opravljam tudi konzulstvo neke južnoameriške republike za hanzatska mesta. Ni me sram priznati, da sem se povzpел iz tesnih razmer. Mnogo sem se klatil po svetu, Mr. Jenkins, dokler se nisem pred nekaj leti ustavil v Hamburgu. Tu, v svobodnem, širokopoteznem ozračju kozmopolitskega mesta sem se počutil dobro od prvega hipa; postal sem hamburški državljan ter živim v prijetnih in urejenih razmerah. Vem, da me nekateri imenujejo pedanta. No, kar je res, je res: šele pedantstvo mi je pomoglo, da sem postal to, kar sem, in nikoli se mi ni bilo treba kesati svojega rodoljubja in svoje »malenkosti«. A da preidem k temu, kar se mi je pripetilo: mogoče in celo verjetno je, da marsikoga drugega ne bi vznemirjalo bogve kako — da, kak poseben brezbriznež se vobče ne bi bil zbrkljal za te dogodke. Jaz pa sem že takšne vrste človek, da ne morem kar tebi nič meni nič mimo stvari, ki si jih ne vem takoj razložiti. Niti takrat ne, kadar so same po sebi morda brezpomembne.«

Mr. Jenkins je odrlil krožnik in uprl svoje sive oči v pripovedovalca, rekoč: »Mene, gospod Olsen, je naučila izkušnja, da je na svetu bore malo brezpomembnih stvari.«

Konzul je zrl nekaj časa na snežnobeli mizni prt; nato si je potegnil z roko preko čela in povzel z negotovim glasom: »Lahko si mislite, Mr. Jenkins, da dobim v svojem poklicu vsak dan nešteto katalogov, reklamnih tiskovin, kupčijskih priporočil in podobnih stvari. Vsako jutro mi dospe s pošte cel kupček takšne robe, ki jo kot vreden človek vedno v naglici pregledam, pobliže pa se z njo seveda ne morem ukvarjati, ker ne utegnem. Med reklamnimi tiskovinami, ki jih dobivam tem potom, je zbudila mojo pozornost vizitka nekega zobozdravnika. Čudno se mi je zdelo, ker ni prišla samo enkrat, ampak najmanj desetkrat, zmerom v presledkih po nekaj dni. Nu, to ni samo po sebi nič bogve kakšnega. Dosti je podjetnikov, ki se načeloma utrjujejo v spominu občinstva s tem, da mu neprestano vsiljujejo svoje ime. A vendar, to pogosto prihajanje naslovnih kart me je jelo nazadnje res že zabavati. Ker imam svojega zobozdravnika, s katerim sem jako zadovoljen, nisem imel nikakega vzroka, da bi se izročil drugemu. Toda zdaj sledi tisto, kar je res uganka. Po naključju je nedavno došla spet takšna posetnica, ko je bila baš neka prijateljica moje žene pri nas. Jaz odprem ovoj, pogledam karto in zmagam z glavo. »Ze spet ta večni dr. Karras s svojo karto!« pravim smeje svoji soprogji ter ji pomolim vizitko. Pri tej priliki se najina znanaka radovedno ozre na tiskovino in vzkligne čez hipec vas začudena: »Gospod konzul, mari vam pošljita to karto dr. Karras sam!«

»Menda,« se namuznem, »kdo pa naj bi se zabaval s tem, da bi razpošiljal reklame za druge ljudi?«

»Da... ali...« začne ona z negotovim glasom...

»Nu, kaj je v tem tako čudnega?«

»I,« pravi ona, očitno nekam zmeden, »naslov na tej posetnici se glasi: Veliko Belišče 45.«

»Nu — in?«

Znanka strmi še vedno vsa osupla na tisto karto; potem pa zasope na moč globoko in reče: »Zobozdravnika dr. Karras je vendar že dve leti mrtel!«

Priznati pa moram, Mr. Jenkins, da me je prešinil v tem hipu prav poseben občutek, kaj je pomenila ta čudna stvar? Prišlo mi je na um, da utegne biti pomota, ali pa je bilo nemara dvoje zobozdravnikov tega imena. Zato sem se peljal drugo jutro osebno na Veliko Belišče in sem natančno povprašal, kako in kaj. Ne, prijateljica moje žene je imela prav: dr. Karras je bil že dve leti in tri mesece mrtel, razen njega pa ne nosi tega imena nihče v vsem hamburškem mestu!

Ko sem s to gotovostjo počasi odhajal po Velikem Belišču, se nisem mogel več ubraniti strahu. Kaj je pomenilo vse to? Komu je moglo priti na um, da mi je jel pošiljati vizitke mrtvega človeka? In čemu? Za šalo? Na prvi mah se je zdelo tako; in vendar sem živo slutil, da ni norčija.

Nu, sredi obilice svojih opravkov sem malone pozabil na ta dogodek. Se pravi, pozabil — do včerajšnjega jutra. Včeraj zjutraj pa je prišla spet posetnica zobozdravnika dr. Karrasa. Ze sem jo hotel vreči po stari navadi v koš, ko sem se premislil. Ne, karta je utegnila imeti kak poseben pomen; najbrže ga je imela. Zato sem jo sklenil spraviti in sem jo položil v desni predal svoje pisalne mize, katero sem skrbno zaklenil. In zdaj sledi drugi dogodek, ki je morda v kaki zvezi s tem, kar sem pravkar povedal.

Snočno noč sem imel čudne sanje. Zdelo se mi je, da ležim na morskem bregu in poslušam šumenje vode. Valovi so skladno pljuskali in mrmrali; ta glas je dobil časa posebnost, nekam pojočo barvo.

Moje trdno spanje je najbrže pomalema prešlo v rahlo dremotico, zakaj mahoma sem se zbudil. In tedaj sem izprevidel, da se mi ni sanjalo. Iz moje pisalne sobe je res prihajal tihi in pojoč glas, prav kakor bi tekel majhen stroček. In zdelo se mi je tudi, da bi moral poznati ta zvok. Nato je prešlo tisto pojoče brnenje v človeške glasove; povsem razločno sem slišal govoriti — po r u s k o, v moje neizmerno začudenje. Ruski jezik mi je dobro znan, ker sem živel nekaj let v Rusiji. A glas je bil vendar tako rahel, da nisem ujel pomena.

Z obema nogama hkrati planem iz postelje, splazim se k vratom in jih mahoma odprem. Soba je razsvetljena in v moj prvi pogled se ustavi na gramofonu: sredi sobe stoji in teče s tihim brnenjem. Zdal sem vedel, odkod je bil pojoč glas. Nato sem se ogledal po sobi; takoj sem videl, da je moral biti pravkar še nekdo tu, zakaj okno je bilo na stežaj odprto. Dobro sem pomnil, da sem ga zaprl radi nočnega mraza, preden sem legel spat. K temu omenim, Mr. Jenkins, da stanujem v majhni vili na Rothenbaumski cesti; moja pisalna soba leži v visokem pritličju.

Nedvomno: nekdo je bil vlomil v moj stan. A kje je ostal? Mari se je skril v stanovanju?

Brž planem k vratom. Zaklenjena so in ključ tiči v ključavnici od znotraj. Skozi ta vrata moj nočni gest potemtakem ni mogel uiti. Stopil sem k oknu in sem pogledal na temnačni vrt. Zdelo se mi je, da slišim daleč tam blizu mrežnih vrat nekakšno tiho škripanje.

Zdal sem preiskal vso sobo. Manj kalo ni ničesar. Blagajna je bila nedotaknjena. Odklenil sem pisalno mizo in pogledal v vsak predal posebej. V desnem vrhnjem predalu sem bil pustil zvečer majhno vsotico — menda šestnajst mark — da bi jih dal svojemu smotkarju, ki je imel priti zjutraj ponje. Denar je bil nedotaknjen. Tedaj pa, sam ne vem kako, sem se mahoma spomnil posetnice. Vrgel sem jo baš v tisti predal in sem kesneje položil denarje nanjo. Ko vzdignem denar, vidim, da je karta izginila!

Detektiv je molče pokazal z očmi na vrata. Hipec nato so se začeli koraki prihajajočega natakara; še malo, in vstopil je z drugimi jedli.

»Kakor slišim,« je povzel Jenkins, ko sta ostala sama, »se nahaja v vaši pisalni sobi gramofon. Gramofon v delavnici tako resnega moža je pač nevreden kos opreme! Ali ima to kak poseben pomen?«

»Po pravici se čudite, Mr. Jenkins,« je dejal konzul Olsen z rahlim nasmehom, »ker stoji v moji pisalni sobi gramofon. Priznati moram, da smam to razvado. Kadar me obide pri delu utrujenost, prestanem nekoliko in si privoščim na gramofonu kako staro italijansko arijo ali poskočen ribiški ples. To me stori zopet čilega in svežega.«

(Dalje prih.)

Srečno in veselo novo leto

žele

svojim c. odjemalcem oz. gostom sledeče ljubljanske tvrdke oz. podjetja:

Gričar & Mejač konfekcija Prešernova ulica.	M. Trebar trgovina s čevlji Sv. Petra cesta.	RUDOLF MLAKAR trgovec Ljubljana, Sp. Šiška.	Paternost & Remic Ljubljana, Rimska cesta 2.	Hinko Štancer špecerijska trgovina. Ljubljana Dunajska cesta.	O. Bernatovič trgovina izgotovljenih oblek. Ljubljana, Mestni trg.
O. STURM špecerijska trgovina MARIJIN TRG.	ANGELA KALAŠ slaščičarna Ljubljana, Židovska ulica.	Kavarna, slaščičarna in pekarija Jakob Zalaznik Ljubljana, Stari trg.	K. JURMAN optik LJUBLJANA Šelenburgova ulica.	Anton Merhar pletarska delavnica. Ljubljana, Sv. Petra c. 22.	BLAS trgovina s čevlji. Ljubljana, Stari trg 1.
Avg. Čadež trgovina z mešanim blagom Kolodvorska ulica.	Restavracija pri „Roži“ Ljubljana, Židovska ulica.	Josip Petelinc LJUBLJANA Sv. Petra nasip	Schwab & Bizjak manufakturna trgovina Ljubljana, Dvorni trg.	Josip Jug stavbeni in pohištveni -- plekar in ličar. -- Ljubljana, Rimska cesta 16.	Alojzij Sinigoj trgovec z mešanim blagom in delikateso. Ljubljana, Florjanska ulica 18.
A. ČERNE zlatar Wolfova ulica.	Kavarna „Egja“ Ljubljana, Turjaški trg št. 6.	I. Buzzollini delikatesna trgovina LJUBLJANA želi vsem svojim obiskovalcem srečno in veselo novo leto.	Tvrdka Singer trgovina s živalnimi stroji LJUBLJANA Šelenburgova ulica.	Franc Hitti trgovina s poljedelskimi stroji. Ljubljana, Martina cesta.	A. KASSIG krznar. Ljubljana, Židovska ulica 7.
KOTAR DROGERIJA WOLFOVA ULICA.	Družba „Tekstil“ Pečenko -- Princ Ljubljana, Turjaški trg.	Rudolf Juvan Ljubljana, Prešernova ulica 18.	A. STACUL špecerijska in delikatesna trgovina LJUBLJANA, Šelenburgova ulica.	A. Fuchs zlatar. Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.	Franjo Malis diplomirani krojač Ljubljana, Reber štev. 11.
F. BAR trgovina pisalnih strojev in pisarniških potrebščin Cankarjevo nabrežje.	Prva jugoslovanska tvornica drož Marija Volk -- ROŠMERL LJUBLJANA.	Špeciální artistični atelje za črkoslikarstvo PRISTOV & BRICELJ Ljubljana, „Hotel Malič“.	Joško Sušnik splošno krojaštvo Ljubljana, Sv. Petra nasip.	Ludvik Dekleva velet trgovina z vinom in žganjem. Spodnja Šiška, Celovška cesta 76.	Josip Fon špecerijska in delikatesna trgovina. Ljubljana, Stari trg 6.
A. Presker krojač Sv. Petra cesta 14.	Fajdiga zaloga moke Ljubljana, Valvazorov trg.	Parfumerie des Fleurs de France -- Driay čestita svojim prijateljem veselo novo leto.	A. Pöschl glavna zaloga kandičev in slaščic tvornice JOSIP RAJSTER, Šoštanj. -- LJUBLJANA -- Gospodarska cesta št. 7.	IVAN LOGAR sedlar in jermenar. LJUBLJANA Gospodarska c. 13. (Kolizej.)	I. Slanovic stavb. in umet. ključavničar Ljubljana, Šelenburgova ul. 6.
I. Mohorič krojač Sv. Petra cesta 6.	Anton in Jožinka Brajer prodaja in izdelava čevljev Ljubljana, Breg št. 1.	FR. KAISER puškar LJUBLJANA Šelenburgova ulica.	IVAN ŠIMENC umetni vrtnar LJUBLJANA Gradišče 12, Florjanska ul. 3.	LEOPOLD GROŠELJ in DRUG splošno ključavničarstvo. Spodnja Šiška, Celovška cesta.	F. Brumat manufakturna. Ljubljana, Mestni trg 25-1.
T. Eger trgovina Sv. Petra cesta.	Marija Tičar LJUBLJANA Šelenburgova ulica.	Tončka Hafner Ljubljana, Rimska cesta 6.	Kavarna „LEON“ (LEON in FANI POGACNIK) Ljubljana, Stari trg.	Bruno Belantič sedlar in ličar. Spodnja Šiška, Sv. Jerneja c. 44.	HROVAT & KOMP. LJUBLJANA Drogerija Cvančara Šelenburgova ulica.
Ignacij Žargi trgovec Sv. Petra cesta.	Viktor Bajt vrtinarstvo in cvetličarna Ljubljana, Šelenburgova ulica 6.	JOSIPINA ERŽEN slaščičarna Ljubljana, Kongresni trg 19	Franc Iglič krojač Ljubljana Kolodvorska ulica.	Luka Ahačič strojni mizar Ljubljana, Hrenova ulica 8.	

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim c. naročnikom in odjemalcem velet trgovina FRAN DERENDA Ljubljana, Emonska cesta 8	Veselo in srečno novo leto želi svojim cenj. odjemalcem F. MENCINGER trgovec Ljubljana, Kolodvorska u.	Svojim cenjenim odjemalcem želi srečno in veselo novo leto M. SEDEJ - STRNAD modistinja Ljubljana, Prešernova ulica	Srečno in veselo novo leto želi Franc Lavtižar mesar Ljubljana, Sv. Petra cesta 34	Srečno in veselo novo leto želi svojim cenj. odjemalcem F. & E. REMŽGAR likar in plekar. Ljubljana, Čopova cesta 10.	Srečno in veselo novo leto želi svojim odjemalcem M. Rosner & Co. nasl. Viktor Meden.
Svojim cenjenim gostom želi srečno in veselo novo leto uprava hotela „UNION“	Svojim cenjenim naročnikom želi veselo in srečno novo leto TOINE MALGAJ plekar in ličar Ljubljana, Kolodvorska u.	Srečno in veselo novo leto želi svojim cenjenim odjemalcem Fr. Lamovšek Ljubljana, Tržaška cesta 5	Svojim cenjenim gostom želi srečno in veselo novo leto Marija Zgonc gostinčarka Ljubljana, Tržaška cesta.	FR. SEUNIG trgovina s uanjem. Ljubljana, Marijin trg št. 2 želi vsem svojim odjemalcem srečno in veselo novo leto.	Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim odjemalcem deln. družba pivovarna UNION Ljubljana, Spodnja Šiška.
Svojim cenjenim odjemalcem in gostom želi srečno in veselo novo leto delikatesna in špec. trgovina FR. KHAM Ljubljana, Miklošičeva c.	Srečno in veselo novo leto želi RIKO RUPAR trgovina z mešanim blagom Ljubljana, Tržaška cesta 11.	Srečno in veselo novo leto želi SNOJ & MODIC Ljubljana, Prešernova ulica	Srečno in veselo novo leto želi BESEDNIAKI DRUG industrija protez, kirurg, orodja in bandež Ljubljana, Prešernova ul.	Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim cenj. odjemalcem LOVRO PICMAN likarski mojster in vodovodni instalater. Ljubljana, Kolodvorska ulica 59.	

Gospodarstvo.

Dinarska valuta vzrok draginji.

Med neštevilnimi gredi demokratske regulacije naše valute. Iz že danes neke stranke je eden glavnih takozvanih dovoljno pojasnenih razlogov je demokratska Davidovičeva vlada z enostavno naredbo in v času, ko parlament ni zasedal, uvedel kot valutno edinicu dinar in določil vrednost žigosane jugoslovanske krone na eno četrtno srbskega dinarja. Ali iz neznanja, ali iz zlobe, ali pa iz plemenskega šovinizma je demokratska vlada s to regulacijo v dvojnem oziru povzročila ljudstvu ogromno škodo. Prvič je oropala imetnike kronske valute in to so bili tudi Srbi in Črnogorci, ker se je bila za časa a. o. okupacije tudi pri njih uvedla kronska valuta) tretjič četrtin njihove imovine in drugič je uvedla z dinarjem previsoko edinicu, ki je morala izzvati v najkrajšem času štirikratno povišanje vseh kronskih cen.

Vse dokazovanje prečasnih pridobitnih krogov, da ima visoka valuta za posledico podraženje vseh življenjskih potrebščin, je bilo brezuspešno: demokratski »strokovnjaki« so dokazovali, da morajo biti Prečani zadovoljni, če se jim da en dinar za deset kron, in da bo dinar v najkrajšem času dosegel tečaj francoskega franka.

Nadaljni razvoj naše valute je te osrečevalce našega ljudstva postavil na laž. V Beogradu, kjer so takoj začeli računati v dinarjih, stanejo skoraj vse stvari štirikrat več nego n. pr. v Ljubljani. Posebno pa velja to za vse potrebe vsakdanjega življenja. Vsled tega uradnik, ki ima družino v Beogradu z mesečno plačo 2000 dinarjev absolutno ne more izhajati, če nima velikega zasebnega premoženja, dočim so do zadnjih časov v Ljubljani uradniki s prejemki mesečnih 6000 kron še precej dobro izhajali. Pri tem treba še pomisliti, da leži Beograd sredi pokrajin, bogatih na živini in žitu, dočim mora Slovenija vse to ravno iz teh pokrajin dovažati. Ni torej čudo, da se prečasniki uradniki in častniki s vsemi močmi branijo proti premeščenju v Beograd. Mesto da bi demokracija svojo zmožnost ob reguliranju valute uvideli, pripisujejo vzrok te prikazni neki, vsaj pri Slovencih absolutno neobstoječi antipatiji proti Srbom in nadaljujejo z vsiljevanjem čiste dinarske valute tudi v naših krajih. Tako so jo že kot obvezno uvedli za železnice, za carino, za pošto, za čekovni promet in sedaj jo predpisujejo tudi vsem trgovcem.

In vendar smo ravno pred kratkim iz najbolj kompetentnega demokratskega mesta čuli priznanje, da je naš dinarska valuta glavni razlog naglemu skakanju cen v naših krajih. V svojem finančnem ekspozeju za l. 1922 pravi namreč finančni minister, demokrat Kumanudi, doslovno: »Da se ne bi porimetili ekonomski odnosi u novim krajevima i da se ne bi izlazvalo naglo skakanje cena, što bi nesumnjivo nastupilo, da su krune zamenjane novčanicama, koje bi glasila na dinare, držato je obeležavanje i krunske vrednosti.« Finančni minister priznava torej izrecno, da bo uvedba čiste dinarske valute imela za posledico skakanje cen in da se je za sedaj obdržala označba tudi v kronski valuti le za to, da se to skakanje ne bi izvršilo prenapeto in da se ne bi »porimetile« gospodarske razmere v naših krajih.

Človek z navadnim razumom bi mislil, da se iz tega spoznanja izvedejo logični zaključki in da se uvede nižja edinicu; no pri nas, kakor smo videli, se postopa ravno v nasprotni smeri, vključno spoznanju, da mora to povzročiti skakanje cen.

Avstrija je svoj čas, ko je spoznala, da je goldinar previsoka edinicu, uvedla krono. Pa bogneč, da bi se pri nas iz tega kaj naučili. To je vendar švabsko in Avstrija je propadla, dočim se pri nas to še ni zgodilo.

Kake posledice ima dinarska valuta tudi za državno gospodarstvo, pokazuje proračun. Računanje v dinarjih, kakor smo videli, vleče za seboj skakanje cen; to pa silil državo, da poviša svojim uradnikom plače, kar ima za posledico naraščanje deficita, to pa emitiranje novih nepokritih novčanic in to zopet novo podraženje vseh stvari in zvišanje vseh davkov, carin, tarifov in drugih javnih davščin.

Českoslovaška, ki je a. o. krono zamenjala al pari, je za svojo krono že dosegla pariteto z dinarjem. Na curiški borzi je č. sl. krona te dni notirala samo za 5 cent. manj, nego naš dinar in predčerašnjem je dinar na praški borzi notiral 99,75, torej že pod čsl. krono.

Da se pa dinar sploh še tako relativno visoko drži, se ima zahvaliti le okolnosti, da računamo pri nas še vedno v kronah. Najboljši dokaz za to nam podaja ravno omenjena curiška borza. Gotovo se je že marsikdo vprašal, kako je to, da se nam notira jugoslovanska krona (Zagreb) in ne dinar, ko je

vendar dinar pravzaprav pri nas veljavna edinicu. Razlog je ta, da naša vlada tega ne dopušta. Ona namreč ve, da bi dinar v najkrajšem času padel na tečaj jugoslov. krone, ako bi se le dinar notiral, ker drži le krona in njena relacija napram dinarju našo valuto še na sedanji višini. Vzrok si lahko sami izračunamo, kako se bodo stvari, zlasti pa one iz inozemstva importirane, podražile, kadar zavlada po vsej naši državi dinar in pade njegov tečaj na višino naše krone.

Itf potem se v Beogradu čudijo, da ne uživa naša država zaupanja v inozemstvu in da ne more najti niti v Londonu, niti v Parizu in sploh nikjer potrebnega posojila!

Podonavje.

Gospodarski in politični interesi niso vedno identični, trdimo lahko celo, da si mnogokrat nasprotujejo. Versailleska mirovna pogodba je začela Evropi nove politične meje starih in novo ustanovljenih držav, kakor je delal pred sto leti Napoleon. Prednje in vzhodno-evropske države, stoletja in stoletja v tesnih političnih in gospodarskih stikih, so doživele popolnoma novo grupacijo svojih političnih mej; s tem pa je bila mahoma pretrgana tudi njihova gospodarska zveza. Kakor je bilo razmeroma lahko mehanično ustvariti politične državno-pravne tvore, če tudi upoštevamo neprimernosti raznih plebiscitov in razmejitev komisij, tem večje težkoče in zle posledice so se pričele pojavljati v narodnogospodarskem življenju prizadetih držav. Velike difference v valutnem razmerju, obmejne carinske razmere, nepopolne železniške zveze in pomanjkanje vagonov je pričelo pretresati temelje ekonomskega življenja novih držav, komplicirano še zlasti s tem, da so bili takorekoč raztrgani enotni gospodarski kompleksi.

Velevažni dogodki zadnjih dni, sedanjí stadij evolucije male antante, ki se je zaključil s sestankom v Lani med Masarykom in predsednikom avstrijske republike, jasno priča, da stremijo nasledstvene države, ki jih geografično lahko označimo kot Podonavje, za tesnejšo gospodarsko zvezo. Prvi sestanki Čehoslovaške, Jugoslavije in Rumunije so bili čisto političnega značaja, organizirali so obrambo proti Habsburžanom, ki se je udeleževala pri zadnjem puču na Ogrskem. V tem času se je pričela Italija aktivno vmešavati v zadeve male antante, po eni strani, da prevzame njeno vodstvo in gospodarski diktat, po drugi strani pa jo v slučaju neuspeha razbije ali vsaj oslabi. O priliki zasedbe Burške po Avstriji se je ta divergenca med Italijo in malo antanto izrazito pokazala in se je v zadevi Albanije pojavljala v nasprotovanju interesom naše države. Sestanek v Portorose je bil najmočnejši poizkus Italije, da se iniciativno in dejansko polasti tudi gospodarskega vodstva Srednje Evrope.

S sestankom v Lani se pričena gospodarska emancipacija nasledstvenih držav izpod italijanskega jeroštva, ekonomska osamosvojitve Podonavja. Obstoj velike antante, ki je ustvarila versailleski mir z vsemi posledicami, je samo še vprašanje časa. Ta mir je ustvaril tudi manjše države Srednje Evrope ki so že iz naravnega nagiba do samoočrambe prisiljene, da iščejo potov in ciljev za bodočnost. Gospodarsko močno in neodvisno Podonavje ima prevažno nalogo, da tvori prehod med zahodom in vzhodom, med severom in jugom. Zal, da naša diplomacija ne zna pridobiti naši državi v tej borbi tistega ugleda, ki ji gre po njeni legi in njenem gospodarskem pomenu.

Moratorij za plačila v inozemstvu.

Beograjske uvozne firme so pričele živahno propagando, da država izreče moratorij za one dolgove v inozemstvu, ki so nastali od 1. januarja 1920 do 1. oktobra 1921 in morajo biti plačani v dobri valuti (dolarjih, funtih, francoskih, belgijskih in švicarskih frankih, lirah ter holandskih goldinarjih). Plačilo dolgov bi se odložilo za 18 mesecev in sicer tako, da bi se dolgovi plačali v štirih obrokih po 9, 12, 15 in 18 mesecih. Moratorij se opravičuje s tem, da je nešteto največjih trvdik zašlo v denarne težkoče vsled padca naše valute. Trvdike še večerj visoko aktivne, so danes pasivne, ker vsled nizkega stanja naše valute ne zmorejo plačati v dobri valuti.

Kakšno stališče zavzema vlada glede moratorija ni še povsem jasno. Eni trdijo, da je moratorij gotova stvar, dočim drugi odločno zagotavljajo, da o moratoriju niti govora ne more biti.

Vsekakor bi odlašanje plačil v inozemstvu zelo škodovalo ugledu države. Država se ne more umešavati, ker to demoralizuje državo in državljane ter ruši državni kredit. Trgovci se naj sporazume s svojimi upniki privatno,

ali naj pa stvorijo konzorcij, ki bo z garancijami bank uredil vsa zadeva. Prav posebno banke so zainteresirane, da ne zaidejo trgovci v denarne težkoče, ker so angazirane na kreditih, ki so jih dale trgovini z inozemstvom na razpolago.

Od gotove meje je tudi država zainteresirana na dolgovih v inozemstvu. To pa iz tega vzroka, ker trgovci v gotovih terminih potrebujejo velike množine deviz, ki jih naenkrat nakupijo in s tem rušijo vrednost dinarja. Zato je dolžnost države, da deluje z vsemi silami na to, da se stvari konzorcij, ki bo kril obveznosti v inozemstvu in s tem razbremeni tržišče.

Dolžnost države je, da vodi najboljše finančno politiko, da se vendar še enkrat zboljša vrednost dinarja. Odločno pa je svariti, da bi se spuščali v eksperimente moratorija, ki bi brez dvoma povzročil največjo škodo narodnemu gospodarstvu.

Agrarna reforma v Italiji.

Socijalistični poslanec Canevari je predlagal v zbornici, da se izvede socijalizacija zemlje. Predlog gre za tem, da se v vsaki pokrajini osnujejo agrarne zadruge, katerima se bo poverilo obdelovanje one zemlje, ki bi se odvzela veleposestvom. V zbornici se je razpravljalo o tem, če se predlog sploh dopusti v stvarno razmatrivanje.

Fašisti so izjavili, da je predlog demagoški in bi izvedba povzročila v državi samo nered. Današnje agrarne politike nikakor ne dopuščajo, da bi se izvedla socijalizacija zemlje. Država mora varovati ustavo, ki zagotavlja privatnikom pravice do mirnega uživanja posesti.

Minister za poljedelstvo se je sicer izjavil, da je predlog preuranjen za stvarno razmatrivanje, vendar se pa mora predlog primerno proučavati. Tembolj, ker prihaja predlog od močne parlamentarne skupine, in ker so se socijalisti izrekli za zakonodajno razrešitev agrarnega vprašanja.

Socijalisti so naglašali, da predlog ni demagoški, pač pa uganjajo denagotijo oni, ki so seljakom obljubljali zemljo in so na to svoje obljube pozabili. Glavni cilj predloga je, da se prepušči slabo obdelana zemlja zadrugam, ki se bodo v občem interesu brigale za boljše obdelovanje.

Predlog, da se vprašanje prouči, je bil sprejet z veliko večino. Kakor vse kaže se je tudi Italija pričela baviti z izvedbo agrarne reforme.

+ II. Ljubljanski veliki semenj

zvorcev od 2. 11. septembra 1921. Sicer je še precej časa do septembra, vendar opozarjamo vse industrijske, obrtniške in veletrgovske kroge, da se že sedaj odločijo za sodelovanje na ljubljanskem velesejmu kot razstavaljci. Premnogi so ob priliki prvega sejma z odločitvijo toliko časa omahovali, da so prišli prepozno. Kljub temu, da bi bil sejmski urad tem rad ustregel in jim dodelil zaželjene prostore, tega ni mogel storiti, ker ni imel niti enega kvadratnega metra več na razpolago. Zanimanje za semenj v letu 1922 je izvanredno veliko. Sejmske reče in obvezne prijavnice bo, kakor čujemo, odposlal sejmski urad zainteresentem koncem januarja, vendar more že sedaj vsakdo neobvezno z dopisnico prijaviti imenovanemu uradu svoje sodelovanje, oziroma ga pozvati, da mu svojočasno dopolnje prijavnico in sejmski red. Industriji, obrtniki in veletrgovci, skrbite pravočasno, skrbite torej pravčasno, skrbite že sedaj, da si zasigurate sodelovanje na II. vzorčnem velesejmu v Ljubljani in sporočite Vašo željo, da hočete izložiti na prihodnjem sejmu na dopisnici sejmskemu uradu, da Vas zamore vzeti v evidenco in svojočasno tudi vpotevati. Vse dopise je naslavljati na »Urad Ljubljanskega velesejma«, v Ljubljani, Gosposvetska cesta.

+ Lokalna tarifa za prevoz mrličev, živih živali in blago na progah družbe južne železnice v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Z veljavnostjo izza dne 1. januarja 1922 se zvišujejo vozne za brzojavno in tovrno blago za deset odstotkov. Zvišani vozninski stavki se zaokrožajo navzgor na 10 par. — Ur. l. 151.

+ Pobiranje takse od avtomobilov, fajakarskih voz in drugih vozil. a) Vsi, ki imajo avtomobile, fajakarske vozove na vzmeteh (fedrih), b) motorne ali navadne bečikle, jih morajo — ne glede na to, kako se vporabljajo — najkasneje do 30. januarja 1922 prijaviti in sicer ako se ta vozila stalno nahajajo v rajuonu policijskega ravateljstva v Ljubljani, ali policijskega komisarijata v Mariboru, tema oblastvoma, sicer pa pristojnemu občinskemu uradu. Takani zavezanci se opozarjajo na razglas v »Uradnem listu«, iz katerega je razvidno, da se mora vložiti za vsako vozilo posebno pisarno prijavo, kako morajo biti prijave kolkovane in katere podatke morajo vsebovati. Vsi takani zavezanci, zlasti pa oni, ki morajo plačati letno takso,

naj se drže določenega prijavnega roka, ker mora biti letna taksa poravnana najkasneje do 15. februarja 1922, sicer zapadejo zamušniki kazni. Letno takso je plačati pri onem davčnem uradu, v čigar okolišju se stalno nahaja taksi podvrženo vozilo. Od katerih vozil se že plačuje letna taksa, je določeno v tar. pošr. 100 začasnega zakona o takсах in pristojbinah (»Uradni list« št. 100/1921) oziroma točki 3 čl. 49 taksnega in pristojbinskega pravilnika (»Uradni list« št. 104/1921). Vsake takse prosta so navadna kmetijska vozila, katere služijo izključno potrebi lastnikov vsled česar jih sploh ni prijaviti. Takani zavezanci, ki ne plačujejo letne takse, morajo poleg pravilno kolkovane prijave donesti za izkaznico o vozilu, katero izstavlja policijsko-odnosno občinsko oblastvo, takso po 5 dinara v kolkih.

+ Naša trgovina s cementom. Iz Splita poročajo, da postaja trgovina s cementom vedno bolj živahna. V

splitu luko prihaja vedno več italijanskih in drugih trgovskih ladij, ki ukrčujejo naš cement.

+ »Kras« gozdna industrijska d. d. s sedežem v Ljubljani. Minister za trgovino in industrijo je dovolil »Strojilni tovarni Samsa & Komp. d. z. o. z.« v Ljubljani v likvidaciji, ustanoviti delniško družbo z imenom »Kras«, gozdna industrijska delniška družba s sedežem v Ljubljani. Družba je ustanovljena za trgovanje z lesom in za izvrševanje vseh poslov, spadajočih v lesno industrijsko stroko. Osnovna delniška glavnica znaša en milijon kron, ki se glase na prisostnika.

+ Uvoz živine v Francijo. Kakor nam poroča g. Janko Lajčič, trgovec v Strassburgu, Francija, ni prepovedala uvoza jugoslovanske živine. V nekaterih novinah krožeča vest o taki prepovedi toraj ni resnična. Uvoznik mora sicer prej prositi za uvozno dovoljenje, ki ga pa lahko dobi. Uvoz je carine prost.

Socijalni razgled.

Svetovna propaganda socijalne higijene.

Svetovna vojna je zapustila mednarodno Ligo društev Rdečih križev s sedežem v Ženevi, ki je posvečena socijalnokatoličnemu delu na celi zemlji. Njeno sedanje delovanje se razteza do najzanimakejših narodov Avstralije in Azije. Med tem ko je pred vojno skrbel za ambulance in zdravstvene priprave za slučaj vojne, je sedanja mednarodna organizacija Rdečih križev posvečena socijalnokatoličnemu delu in karitativnosti. Njene temeljne naloge so sledeče: pospeševati v vseh deželah sveta nacionalna društva Rdečih križev, izboljšati narodno zdravje, delovati profilaktično proti epidemijam in lajšati trpljenje vseh narodov sveta, poslovati kot posrednik med odkritimi znanstvenimi higijene in zdravstva in narodi, končno stvoriti zvezo posameznih društev Rdečega križa in skupno pomoč v slučaju velikih nacionalnih ali mednarodnih zdravstvenih katastrof.

Splošne naloge I. L. R. k.

V tem pravcu bo Liga izdelala podoben načrt narodnokatoličnega pokupa potom posameznih nacionalnih društev, ki bodo mobilizirale v to svrhu žene, može in otroke vseh slojev, vseh plemen in vseh veroizpovedanj. S takim delom se bo polagoma ustvarila mednarodna zavest socijalne in karitativne skupnosti celega človeštva. Ti načrti so posebno radi tega izrednega pomena, ker tvorijo žrtve, ki zapadejo epidemijam in neupoštevanim pravilom znanstvene higijene, nesorazmerno večje število hote kakor pa vojne žrtve. Tako je n. pr. takozv. španska bolezen pobrala l. 1918. v par mesecih v Indiji 6 milijonov ljudi. Na Anglaškem je bilo za časa vojne od vseh moških med 18 in 42 leti samo 36 odstotkov fizično za vojno službo sposobnih. Iz takih statistik bi se dalo še vse boljše ugotoviti spoznanje, da je sodobno človeštvo telesno nadvse šibko in da čakajo javno higijeno in odnosno znanstveno stroko ogromne naloge. Internacionalna liga Rdečih križev hoče dvigniti kvocijent zdravja, v to svrhu je treba zanesti med ljudstva znanje higijeničnih zahtev. Organizacija higijeničnega pokupa v najširših plasteh narodov celokupne zemeljske oble je torej najnujnejša naloga sodobnega socijalnega prizadevanja, ki meri na evgenično, to je na plemensko ozdravljenje in poboljšanje človeškega rodu. Poleg države in občine je treba organizirati prostovoljno delo javnosti, da se izvedejo ti načrti higijenične vzgoje. S tako mednarodno organizacijo se budi socijalni nagoni v posameznih narodih in obenem se ustvarjajo izpremenjeni higijenični položaji, ki bodo polagoma izločili iz človeškega rodu epidemične katastrofe in uničujoče vplive bolezni, katere bo mogoče odpraviti z javno higijenično vzgojo najširših plasti narodov. Povsod je treba vzdigniti javno zavest, javno mnenje, propagirati idejo lige, zanesti križarsko vojsko socijalne higijene. Liga Rdečih križev je tozadevno prišla na srečno misel ustanoviti pri posameznih nacionalnih društvah Rdečih križev omladinske organizacije Rdečih križev, ki so se bili posebno dobro izkazali v Združenih državah, in ki so se že razširile po številnih državah. Najlažje je prepričati in poučiti mladino o načelih higijene in opozoriti jo na skrb za telesno snago in zdravje. Na splošnem posveča Liga sledečim štirim vprašanjem posebno pažnjo: tuberkulozi, od katere je popadenih najmanj 90 odstotkov prebivalstva civiliziranih narodov, zaščito dece in mladine, usmiljenke javnega zdravstva in mladinske organizacije Rdečih križev. Ljudski in metodični pouk higijene bo tvoril podlago za vse navedene stroke njenega delovanja.

Podrobno propagandno in higijenično delo.

Kdor hoče ozdraviti delo, ki je temelj industrijskega in socijalnega napredka, se mora posvetiti zdravju in fizi-

čni sposobnosti narodov. Učinkovanje narodovega zdravja, ki bi se moglo z zadostnimi higijeničnimi pripravami paralizirati, je strahovito čezmerno. Bolezni, ki izvirajo po večini iz nezadostnih higijeničnih skrbí posameznika, uničujejo zdravje družin, otroke in celih slojev. Pa tudi iz industrijskega stališča so svote, ki jih požirajo bolezni, naravnost velikeanske. V Ameriki izpade vsled bolezni vsako leto več milijard dolarjev iz žepov delavstva in podjetnikov. To razpisanje človeškega zdravja, produktivne sile in denarja ima dvoje vzrokov: nezadostnost naše higijenične obrambe in slabe navade ljudstev. Na izboljšanje higijeničnega varstva delujo Mednarodni urad za higijeno, Sekretariat higijene zveze narodov in Mednarodni urad za delo. Vzgojno delo socijalne higijene pa si je pridržala Liga društev Rdečega križa, ki je v to svrhu združila društva Rdečega križa celega sveta. Mednarodni urad za higijeno zbira ankete iz celega sveta, sestavlja poročila, statistike in jih dostavlja posameznim vladam. Internacionalni urad dela raziskuje pogoje industrijske higijene. Toda najvažnejša je vzgoja mas, brez nje ne zaležejo še tako dobre socijalnokatolične zakonodaje in organizacije. Predvsem je treba vzbuditi higijenično zavest narodov.

Najprvo prihaja kot pripravljalo delo v poštev usmiljenke, ki obiskujejo bolne na domu in otroke, ki delujejo v higijeničnih uradih, ki prisostvujejo preiskovanjem v bolnicah, v tovarnah, v oskrbovalnicah itd. Institucije obiskujočih usmiljenk smatra Liga kot prvo nalogo higijeničnega pokupa širokih plasti narodov. Usmiljenka zabaja na domove, poučuje individualno, kako je lečiti posamezne bolezni, kako se je oblačiti, hraniti, delati itd. Druga metoda, katere se poslužuje Liga, je higijenična vzgoja javnosti. V to svrhu se poslužuje brošur, tiska, predavanj, filmov, razstav, razstavnih avtomobilov in vlakov. Predvsem pa je treba prepričati ljudstvo samo in to je vprašanje psihologije, pedagogike in vede o reklamah.

Toda odrasli človek ne menja svojih navad. Mladina pa je voljna izpremeniti in vplivati nase, na način svojega delovanja in življenja. Vsled tega se je prišlo na misel ustvariti mednarodno organizacijo mladinskih društev Rdečega križa. V Ameriki ima ta misel 6 milijonov pripadnikov, ki nosijo zdravstvene naloge v široke plasti naroda. Njihovo delo je enostavno. Prepričanje se izvršuje dokaj hitro. Letno imajo prispevati malo svoto. Obenem pa morajo natanko opazovati higijenična pravila, ki zdravijo telo in bistrijo um, delovati altruistično npr. izdelovati igračke za bolne otroke itd.

Socijalnokatoličeno delo Rdečih križev in Slovencev.

Strahote vojne poljane Solferinske so navdihnile Henrika Dunanta, da je ustanovil l. 1864. mednarodni komite Rdečega križa in posamezne nacionalne Rdeče križe. Toda ti so stopali na plan samo o prilikah vojen in velikih nar. katastrof. L. 1919. je Henrik P. Davison, preds. vojnega komiteja amer. Rdečega križa je prišel na misel, da Rdeči križi trajno delujejo s tem, da mu je odmeril nalogo delovanja v prosep zdravja v času miru. Iz te misli je nastala internacionalna križarska vojska proti bolezni v prosep narodnemu zdravju.

Z žalostjo moramo v publikacijah mednarodnega Rdečega križa opaziti, da se v vseh deželah sveta propagirajo njene ideje, da so te misli prodrele na Kitajsko in celo v Sijam, na Bolgarsko in Poljsko, samo Jugoslavija in naša ljubka Slovenija zadnjači, kljub temu da imamo obilo ženstva, ki je že izkazalo odlične sposobnosti. Zdi pa se, da je dosedanje njeno delo temeljilo na tradiciji našega splošnega narodno-obrambnega dela, in da za ostale stroke ženskega socijalnega dela, ki predpostavljajo znanje svetovnih jezikov in stročne literature, nima zadostnega zanimanja.

Srečno in veselo novo leto žele svojim cenjenim odjemalcem oz. gostom sledeče ljubljanske tvrdke oz. podjetja:

Fran Repič
sodarski mojster
Kolezijska ulica 18.

Ana in Franc Zagorc
gostilna pri „VITEZU“
Breg št. 18.

Franc Mihlič
restavracija
Kolodvorska ulica.

Veselo in srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim
gostom in prijateljem
kavarna „Zvezda“

Zalta in Zilič
železna trgovina
Gospodarska cesta.

Štefan Mencinger
trgovec
Martinova cesta.

VAN VREČEK
mobar
Trnovo, Korunova ul. 7.

Micka Debevc
gostilničarka
Breg št. 20.

Gostilna „Lozar“
Sv. Jakoba trg.

Jvana Goršič
gostilna „NOVI SVET“
Ljubljana.

Josip Olup
gostilna pod „TRANCO“
Stari trg.

Ivan Zupančič
gostilna
Ahacljeva cesta.

Franc Pirš
kolarski mojster
Trnovska ulica št. 25.

Franc Kosmač
ključavničar
Trnovo, Jeranova ul. 5.

JOS. MAČEK
gostilna
Krojaška ulica.

Alojzija Gorjup
gostilničarka
Vegova ulica.

Jerica Kovač
gostilničarka
Kolodvorska ulica.

Franja Flegar
gostilna
Zaloška cesta.

M. Soklič
trgovec in gostilničar
Trnovo.

ANA ČUFAR
KAVARNA „EGGIA“
Turjaški trg.

Alojzija Škot
gostilna pri „Slamniču“
Glince.

Tomaž Bizilj
gostilna pri „Kolovratu“
Pred Škofijo.

Marija Lekše
gostilničarka
Resljeva cesta.

Tinca Grošelj
trgovina
Poljanska cesta.

Jos. R. Puh
Gradaška ulica št. 22.

Kočevar Ivan
restavracija „ZLATOROG“
Gospodarska ulica.

J. Maček
konf. trgovina
Aleksandrova cesta.

Belič
gostilna pri števil. „6“
Dunajska cesta.

Franc in Marija Juvan
gostilna pri „PAVSEKU“
Martinova cesta.

Franc in Franja Kavčič
gostilna
Privoz.

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim
gostom, prijateljem in znancem
ALEŠ ZALAZNIK, restavracija pri „Slonu“

Srečno novo leto želita vsem svojim gostom
in prijateljem
Peter in Josipina Košak
restavracija „Ferlinc.“

Svojim cenjenim odjemalcem želi srečno in veselo
novo leto
parna pekarna JAKOB KAVČIČ.

Srečno novo leto želita vsem obiskovalcem in
prijateljem
Ivan in Rozi Herzog
gostilna pri „Levu“.

Srečno in veselo novo leto želi
modna trgovina
A. SINKOVIC nasl. K. SOOS
Ljubljana, Mestni trg št. 19.

Srečno novo leto vošči vsem cenjenim
odjemalcem
Jos. Rajšter, Soštanj-Celje
tovarna kandit in slaščic.

Mnogo uspehov v novem letu
želi svojim trgovskim znancem
ALOMA COMPANY
anončna in reklamna družba z o. z.
v Ljubljani, Kongresni trg 3.

Svojim cenjenim odjemalcem želi srečno in plodonosno
novo leto
tvrdka **Medic, Rakovec, Zankl**
Resljeva cesta,
ter se jim tudi v bodoče toplo priporoča.

Srečno in veselo novo leto želi
svojim cenjenim gostom
Kavarna Central.

Vsem cenjenim odjemalcem želi srečno novo
leto tvrdka
Janko Popović
LJUBLJANA, Cesta v Mestni log št. 15.

Spedicija in carinsko posredništvo
Ludovik Ševar vd., Rakek
želi vsem svojim cenjenim klientom srečno in veselo
NOVO LETO!

Uspešno leto 1922 želi vsem svojim odjemalcem
tvrdka
R. Bunc in drug
CELJE-LJUBLJANA-MARIBOR.

Kavarna „EVROPA“ v Ljubljani
in Kol. Restavracija v Zidanem mostu
želita vsem svojim obiskovalcem in gostom
srečno in veselo novo leto 1922.
Se priporočata
Anton in Terezija Tonejc.

Veselo in srečno novo leto
želi svojim cenjenim sotrudnikom in prijateljem
uredništvo „JUGOSLAVIJE.“

JUGOSLOVANSKI KREDITNI ZAVOD
v Ljubljani
želi svojim cenjenim klientom srečno in veselo
novo leto 1922.

Srečno in plodonosno novo leto 1922 želi vsem svojim
odjemalcem trdka

Jax & sin
LJUBLJANA, Gospodarska cesta.

SREČNO NOVO LETO
vsem svojim naročnikom, posebno KMETIJSKIM
ZADRUGAM IN KONSUMNIM DRUŠTVOM
želi
Gospodarska Zveza, Ljubljana.
Podružnica: Celje, Kranj, Novomesto, Radovljica.
TELEFON št. 137. □ □ □ Brzjavlj: GOSPODARSKA, LJUBLJANA.

Svojim cenjenim odjemalcem želi veselo in
srečno novo leto
Zvezna tiskarna
v Ljubljani.

Srečno novo leto želi vsem cenjenim gostom
kavarna, restavracija in kopalnice
HOTELA „SLON.“
Uprava.

Veselo in srečno novo leto
želi svojim cenjenim naročnikom, citateljem in
prijateljem
upravnništvo „JUGOSLAVIJE.“

Ivan Poljak
- zaloga vina, piva -
in zganja v Logatcu
želi
srečno novo leto!

Srečno božične blagdan
i novu godinu
želi
svojim cjen. mušterijama
**Medjunarodno
odpremništvo**
Stevo Tončić
Maribor Dravograd

Srečno in veselo novo leto
želi svojim odjemalcem
tvrdka
THE REX & Co.
Ljubljana, Gredišče 10.
Telefon št. 268.
Glavno zastopstvo pisaln. stroja
„INTERWOOD“ in razmnože-
valn. aparate „OPALOGRAPH“.

Srečno in veselo
novo leto!
Gostilna PRI KORLNU
Spodnja Sika,
Gospodarska c. 66.
Josičina in Karol Cigler.

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim gostom,
- znancem in prijateljem -
Josip in Roza Cotič
gostilna,
Ljubljana,
Martinova cesta 13.

Fotografski atelje
FRANC KUNC
prvi dom. savod za prev. slik
Ljubljana, Wolfova ul. 6
želi vsem svojim odjemalcem
veselo in srečno novo leto!

S. Friedl
hotel „MERAN“
Aleksandrova c.

Fran Bernhard-ov sin
Gustav Bernhard
trgovina s porcelanom
Aleksandrova cesta.

Josip Povodnik
trgovina z dalmat. vinom
Vojašinska ulica št. 4.

Roman Matz
gostilničar
Frankopanska ulica.

Iv. Kokol
kavarna
Frankopanska ulica.

Al. Lahamar
gostilničar
Frankopanska ulica.

Fr. Trvisan
trgovec
Frankopanska ulica.

Alojz Horvat
gostilničar
Frankopanska ulica.

Julijana Neudl
gostilničarka
Tržaška cesta.

Fr. Svigelj
gostilničar
Mlinska ulica.

Dragotin Čutič
puškar
Slovenska ulica 13.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
konfekcijska trgovina in krojačnica
JAKOB VEZJAK
MARIBOR, VETRINSKA UL. 17.

Srečno novo leto
želi vsem svojim cenjenim poslovnikom itd.
oglasni zavod L. SUSNIK
MARIBOR - SLOVENSKA ULICA 15.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
ANTON TAVČAR
- TOVARNA MESNIH IZDELKOV -
MARIBOR - JURČIČEVA ULICA 3.

SREČNO NOVO LETO ŽELITA
Henrik Oman Valpurga Oman
:: kotlarska delavnica :: :: :: strojna pletarna :: ::
Maribor - Glavni trg 4. Maribor - Šolska ulica 4.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
KUHAR & KLEŠIČ
VELIKA KAVARNA, KLUB BAR
MARIBOR - GLAVNI TRG.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
FRAN STICKLER
restavracija GLAVNI KOLODVOR
MARIBOR.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
VILJEM FREUND
TOVARNA USNJA
MARIBOR - MELJE.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
SCHENKER IN COMP.
transportna delniška družba
Maribor, Meljska cesta.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
M. MISLETA
gostilna in izvožek
Maribor, Cvetlična ul. 11.

SREČNO NOVO LETO ŽELI
IVAN VÖLKER
izvožek, avtomobila in avtomobila
Maribor, Karstnikova ulica 1.

Srečno in veselo novo leto žele svojim cenjenim odjemalcem
oz. gostom sledeče mariborske tvrdke oz. podjetja:

A. A. Pristavec
gostilničar
Meljska cesta 18.

Jurij Reitingeri nasl.
mednarodna špedicija.

Marija Meden
gostilna pri pošti
Aleksandrova cesta.

Avr. Schrok
trgovina
Vetrinska ulica.

A. Spanninger
delikatesa
Jurčičeva ulica.

Jurij in Marija Orovič
gostilna
Vetrinska ulica.

Ivan Pelikan
sleščičarna
Gospodarska ulica.

P. Erzin
trgovina
Gospodarska ulica.

Jos. Sulič
trgovina s čevlji
Aleksandrova cesta.

And. Halbwidl
restavracija
Jurčičeva ulica.

Fr. Frangeš
nasl. RUPERT JEGELITSCH
Gospodarska ulica.

Medic, Rakovec & Zankl
družba z o. z. podružnica.

Ivanka Veksel
trgovina s papirjem
Gospodarska ulica.

Karol Preis
zaloga pohištva
Gospodarska ulica.

Feliks Škrabl
trgovina
Gospodarska ulica.

Gabrijel Valjak
kavarna
Gospodarska ulica.

H. I. Turad
trgovina.

Franjo Gaspari
„Narodna kavarna“
Vetrinska ulica.

Roza Holzknicht
gostilna
Vetrinska ulica.

Srečno novo leto želi
Fabiančič Dominik
krojniški salon za gospode in dame
Maribor - Jurčičeva ulica 5.

Fr. Štocić
gostilničarka
Mlinska ulica.

Janko Bernik
trgovec
Slovenska ulica.

Martinez & Strauss
galanterija
Gospodarska ulica.

Iv. Trpin
trgovina
Glavni trg.

Združeni čevljarški mojstri
v mestu in okolici
R. Z. Z. O. Z.

Franjo Fridan
gostilničar
Koroška cesta.

Alojz Kaffer
kavarna „Rotovž“

Jos. Andraschitz
trgovina
Vodnikov trg.

Izidor Benko
gostilna pri „Kinavcu“
Koroška cesta.

Srečno in veselo novo leto žele svojim cenjenim odjemalcem
oz. gostom sledeče celjske tvrdke oz. podjetja:

Marija Kladnik-Borovič
trgovina živalnih strojev in kolos
Celje, Kralja Petra cesta 53.

Franjo Bigaj
urar državne železnice
Celje, Glavni trg št. 14.

Konrad Gorenjak
čevljarški mojster
Celje, Gospodarska ulica št. 21.

IVAN DECKO
trgovina s špecerijo
CELJE.

JAKOB LOPAN
pekarna
v Celju.

ANTON ORAZEM
krojaški mojster
v Celju, Gledališka ulica 9.

Ludvik Šelišek
odlikovana krojačnica
Celje.

R. Morš
urar
Celje, Gospodarska ulica št. 6.

A. Cerne preje Pick
umetniški atelje
CELJE.

Anton Fazarič
trgovina
Kralja Petra cesta.

Karol Loibner
trgovec
Kralja Petra cesta.

„ADRIA“

zaloga čevljev mirense
čevlarske zadruge
v Celju
želi vsem svojim cenjenim
odjemalcem srečno in veselo
novo leto.

Srečno in veselo novo leto
želi svojim c. odjemalcem

Jakob Kovač

civilni in vojaški krojač
Celje, za Kresijo št. 6.

Srečno in veselo novo leto
želi svojim c. naročnikom

ANT. RUPNIK

čevlarski mojster
Celje, Gosposka ul. 5.

Srečno in veselo novo leto
želi vsem svojim cenjenim do-
sedanjim in novim naročnikom

Josip Tomažič

modni salon za uniformiranje in
civilne obleke
Celje, Glavni trg št. 10.

Srečno in veselo novo leto želim
vsem svojim cenj. dosedanjim
in novim naročnikom.

Vaclav Schramm

izdelovatelj glasbil
Celje, Kralja Petra c. 14.

Srečno in veselo novo leto
vsem svojim c. dosedanjim
in novim naročnikom želi

Ivan Bevc

zlatar v CELJU.

Vsem svojim c. gostom želi
srečno in veselo novo leto

Fran Skoberne

hotel pri „ZAMORCU“
v Celju.

Karl Kodrun

gostilna pri „Solncu“
Ljubljanska cesta.

Konrad Cevček

gostilna
Gaberje pri Celju.

Franc Karbeutz

manufakturna trgovina
Kralja Petra cesta.

Ign. Suligoj

gostilničar pri „Grozdu“
Dečkov trg.

Karl Pajk

modna trgovina
Kralja Petra cesta.

Milan Martinovič

hotel „Union“.

Franc Rebenšek

hotel pri „Pošti“
Aškerčeva ulica.

Srečno in veselo novo leto želi vsem svojim
cenj. dosedanjim in vsem novim naročnikom

Franjo Vehovar

stavbeno in pohištveno mizarstvo
Celje, Boris Ipavčeva ulica št. 16.

Hugo Schmidt

manufakturna trgovina
Gosposka ulica.

Plevčak

gostilna
Gaberje pri Celju.

Ivo Mastnak

modna trgovina
Kralja Petra cesta.

Dragotin Bernardi

hotel „Bell vol“
in hotel „Balkan“.

And. in Alojzija Zavodnik

gostilna in mesarija
Prešernova ulica.

Ferdinand Dečman

gostilničar
Gosposka ulica.

**Srečno in veselo novo leto žele svojim cenjenim odjemalcem
oz. gostom sledeče ptujske tvrde oz. podjetja:**

Alojz Brenčič

trgovina manufakture
Panonska ulica.

Josip Fürtner

pek
Vseh svetnikov ulica.

F. Steudte

sodar
Aškerčeva ulica.

**PETER MAROH
FRANC PETEK**

Florjanski trg 1.

R. WRATSCHKO

trgovina
Panonska ulica.

I. Mahorko

družba z o. z.
Panonska ulica.

Drag. Horvatiček

pek
Panonska ulica.

Mahalka & Korže

spec. in delikatesna trgovina
Florjanska ulica.

Janko Vučak

kavarna „Balkan“
Vseh svetnikov ulica.

Avg. Stanitz

gostilničar
Breg pri Ptuj.

Ignac Potrč

mizar
Srbski trg.

Franc Vogel

trgovina s steklom
in porcelanom
Slovenski trg.

Gajetan Murko

trgovina mešanega blaga
Slovenski trg.

Kavarna Korže

Vseh svetnikov ul.

F. Schulfink

trgovina spec. in delikates
Slovenski trg.

Adolf Sellinschegg

trgovina
Krekova ulica.

Fr. Hoinig

trgovina mešanega blaga
Krekova ulica.

Artenjak & Schosteritsch

veletrgovina
Kremljeva ulica.

Fr. Nedog

trgovina galant. blaga
Minoritski trg.

Tomaž Lozinšek

pek
Hrvatski trg.

Josip Pirih

trgovina in mesarija
Hrvatski trg.

Andrej Horuja

trgovina mešanega blaga in lončarja
Cankarjeva ulica.

Fr. Vavpotič

sedlar in tapetnik
Vseh svetnikov ulca.

Maks Strasshil

žganjarija.

Anton Brenčič

trgovec z železino.

Jurij Pinler

kavarna „Evropa“.

Val. Spruschina

trgovina z avtomobili, motorji
kolesi, šivalnimi stroji
Miklošičeva ulica 5.
Telefon 41. : : Telefon 41.

Rudolf Havelka

manufiktura
Slomškova ulica.

Ljud. Sonnenchein sinovi

trgovina
Ormožka cesta.

Franc Iglič

trgovec
Breg pri Ptuj.

Telefon štev. 508.

Štev. pošt. čekov. urada SHS 12.051.

Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s

OBRRTNA BANKA V LJUBLJANI

Kongresni trg šte. 4.

daje kredite v obrtne svrhe, po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje
vse bančne transakcije najkulantneje.

4%

od dne vloge do dne dviga.

Prodaja se:**PRODA SE:**

TRGOVSKA HIŠA, enonadstropna, lokal in stanovanje se lahko takoj zasede za 260.000 kron;
LEPA STANOVANJSKA HIŠA z velikim vrtom, gospodarsko poslopje, hlevi, popolnoma prenovljena 600.000 kron;
SANATORIJ, enonadstropen, s kompletno opremo, krasno ležalo, 1 1/2 milijona kron;
VILA PRI MARIBORU, 157.000 kron;
VILA PRI SPODNJEM DRAVOGRADU, se lahko takoj vseli, 2 minuti od kolodvoza oddaljena, 5 sob, kopalna soba, 1100 m² travnika, gozd, vrt, 60.000 Din.;
POSESTVO 7 jhot, velika hiša, veliki hlevi, pripravna lega za trgovce, 350.000 kron;
POSESTVO s 10 jhoti, 10 govedi, okoli 900 l vina, 9 hl mošta, 2 hiši, 550.000 kron;
LEPO GOSPOSKO POSESTVO, 12 jhotov zemljišča, z vsem fundus instructusom 1.000.000 kron;
GOSTILNE, TRGOVSKE HIŠE, ITD. Realiteta pisarna „Rapid“, Maribor, Gosposka ulica 28. 2348
NOV PEPITA-KOSTIM se prodaja. Polzve se v trgovini Karlovska cesta 19. 2339
VEČJE POSESTVO NA LEPEM PROMETNEM KRAJU 20 minut od Ljubljane, obstoječe iz dveh stavb ter gospodarskega poslopja in nekaj vrta na prodaj. V njem se nahaja vinska ter specijalna trgovina. Pogojni ugodni. Kje, pove uprava „Jugoslavije“. 2534
STAVBENE PARCELE NA PRODAJI Natančnejše podatke daje Gradbeno podjetje G. Tominšek, d. z o. z., Gajeva ulica, pisarna poleg zgradbe palače Ljubljanske kreditne banke. 2483.

PRODA SE:

HOTEL S KAVARNO, prometni kraj; **GOSTILNA S PEKARIJO IN IZDELAVANJE POKALIC** ter 12 orlov zemljišča; **POSESTVA** od 5 do 150 orlov; **GRASČINA** z 130 orlov zemljišča; **VILE STANOVANJSKE IN TRGOVSKE HIŠE** prodaja pisarna Zagorski, Maribor, Batvarska ulica 3. 2553

Iz ČISTO SVINJSKO MAST

ima zopet v redni zalogi tvrdka Janko Popovič. Ljubljana, ki se priporoča svojim cenjenim odjemalcem. — Pisarna in skladišče Cesta v Mestni log št. 15. Telefon Interurban št. 127. 2368

Službe:

VEČ KROJAŠKIH POMOČNIKOV treznih in vestnih delavcev za delo v tovarni se sprejme takoj. Samostojni dobe proti garanciji delo na dom. Stalno delo zagotovimo. Vpraša se Emonska cesta št. 8, v pisarni. 2395.

PRODAJALKA ZA SPECERIJSKO BLAGO IN ZA DEŽELNE PRIDELKE se sprejme takoj v Ljubljani. Reflektira se na starejše moči z nekoliko znanjem kmetovodstva. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj. Naslov v upravi lista. 2520

STROJARSKEGA POMOČNIKA

iščem. Hrana in stanovanje prosto. Plača po dogovoru. Nastop službe takoj. **Jožef Prašnikar, usnar, p. Medija-Izlake pri Zagorju ob Savi.** 2530

Razno:**DRUŠTVO KOMISIJONARJEV V LJUBLJANI**

prevzema po svojih članih prevažanje pohištva z vozom za prevažanje pohištva, prevoz in oprem, glasovirjev, železnih blagin in vsa v to področje spadajoča dela po najnižjih cenah. 1227

ZLATO — SREBRO

stare — zlomljeno kupuje F. Čuden. Ljubljana, Prešernova ulica 1. 878

PRIJETNO, VELIKO STANOVANJE tri minute od mesta Ptuj je proti nagradi na račun. Pismene ponudbe na **Franc Graber, Breg pri Ptuj.** 2552

DOBRO IDOČO PEKARIJO iščem v kakem prometnem kraju v najem. Prevzamem tudi gostilno bodisi v najem ali na račun. Pismene ponudbe na: **Pekovski delovodja, Kočevje 86.** 2349

PEKARNO VZAMEM V NAJEM, cenjene ponudbe je vpsolati na upravnštvo lista pod šifro 2347. 2347

500 K NAGRADE

kder odda solidnemu trgovcu sobo s posebnim vzhodom, meblirano ali nemeblirano. Ponudbe na naslov J. Gorisček, Sv. Petra cesta 6, Ljubljana. 2508

MLAD PROFESOR

išče za takoj ali za 1. januar meblirano sobo. Cenjene ponudbe prosim pod 2444-B na upravo lista. 2444

ZENITNA PONUDBA.

Posestnik se želi seznaniti z gospodično ali vdovo, izučeno trgovko, srednje starosti. Cenjene ponudbe s sliko pod štev. 2550 na upravnštvo „Jugoslavije“. 2550

ZENITNA PONUDBA.

Starejši obrtnik, dobro ohranjen, z dobrim zasluzkom, išče v svho ženitve tem potom vdovo, katera ima lastno stanovanje. Ponudbe pod 4000 na upravo „Jugoslavije“. 2532

ZENITNA PONUDBA.

Neodvisen samec, 38 let star, inteligenten, zdrave, vesele narave, s kapitalom, želi znanja z gospodično ali vdovo, katera ima posestvo, gostilno, trgovino ali drugo podjetje v deželi ali v mestu. Le resne ponudbe prosim pod šifro „Srečna bodočnost 2532“ na upravnštvo „Jugoslavije“ v Mariboru. 2532

ZENITNA PONUDBA.

Neodvisen samec, 38 let star, inteligenten, zdrave, vesele narave, s kapitalom, želi znanja z gospodično ali vdovo, katera ima posestvo, gostilno, trgovino ali drugo podjetje v deželi ali v mestu. Le resne ponudbe prosim pod šifro „Srečna bodočnost 2532“ na upravnštvo „Jugoslavije“ v Mariboru. 2532

Dobra žena in mati

ima vedno nekoliko steklenic lekarnarja Fellerja prijetno dišečega „Elsafuida“ pri hiši. Dobro služi za drgnjenje hrbta, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za usta, kožo in glavo. Mnogo močnejši, izdatnejši in delujoči kakor francosko žganje. 3 dvojnatke steklenice ali 1 specialno steklenico skup z zamotom in poštnino za 48 kron pošlji: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg št. 357, Hrovaško. be.

LEPOTA

kožo, obraz, vrata, rok, kakor tudi lepa rast las, se morejo samo s kosi razumno nogo lepota dobiti. Tistim pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

Elsa bljno mlečno mlo najbolje blago, na linije „milo lepota“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 Kr. „Elsa“ obrazna pomada

odstrani vse nečistoče kože, sonce pego, sejedane, nabore, itd., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; dva porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 kron. „Elsa“ Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje izpadanje, lemljenje in cepanje las, zaprejuje prhut, prerano osivost itd. 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 kron.

Prodajalci

ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobijo popust v naravi. Razpisi: Lilično mleko 15 Kr.; Brikomaz 8 Kr.; najtnejši Hega-puder Dr. Klingera v velikih originalnih aluminijah 30 Kr.; najtnejši Hega-sobal prašek v patent skatljah 30 Kr.; puder za gospo v vrečkah 5 Kr.; sobal prašek v skatljah 7 Kr.; v vrečkah 6 Kr.; Sobal dišava za perilo 8 Kr.; Sabunom za las 6 Kr.; rumenilo 12 listkov 24 Kr.; najtnejši perila, po 40 in 60 Kr.; Modra voda za las 68 Kr.; za vsa navedena predmeta se zmoti in poštnina posebej računa. **EUGEN V. FELLER, lekarnar STUBICA donja, Elsatrg 357, Hrovaško.**

Srečno in veselo novo leto želi

M. Tičar

trgovina s papirjem v Ljubljani.

VZAJEMNA ZAVAROVALNICA

v Ljubljani, Dunajska cesta 17. Podružnica: Celje, Breg 33.

je ustanovila oddelke za življenjska zavarovanja.

Sprejema: V življenjskem oddelku: zavarovanja na doživljenje in smrt v vseh sestavih, zavarovanja na otroško dobo, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji. V požarnem oddelku: zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodujejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znanih nizkih cenah.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

P. n. občinstvu naznanjam, da sem prevzel na svoj račun

Restavracijo in hotel Južni kolodvor

nasproti južnega kolodvora.

Tožim samo pristna Jeruzalemska in druga štajerska ter dolenska vina. Prosim cenj. občinstvo, da se prepriča o izredno izborni kvaliteti Jeruzalemskega, ki se sedaj toči v litrih in v steklenicah. Vedno sveže pivo, izvrstna kuhinja. Cene zmerno. Postrežba točna.

FRANC MIKLIC

lastnik hotela in restavracije.

Parna žaga FRAN RAVNIKAR

mesni lesarski mojster

LJUBLJANA Linhartova ulica šte. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gorde parcele.

NAZNANILO.

Dovoljujem si naznaniti svojim cenj. odjemalcem ter občinstvu, da sem se odločil povečati mojo delavnico in delokrog, ter si v to svrhu pridobil sodelavca-družabnika gospoda

L. ČARGONJA.

Dolgoletna praksa gosp. Čargonje kot delovodja tvrdke žabkar in nadelovodja Strojnih tovarn in livarn mi je porok, da bodeva lahko zadovoljila svoja cenjena odjemalce tako glede cene, kakor tudi točne in hitre postrežbe.

Izdelovala bodeva vsakovrstne konstrukcije, ograje, štedilnike in vsa v to stroko spadajoča dela, kakor tudi avtogenično varjenje.

R. GEYER

L. ČARGONJA

Cesta na gorensko železnico št. 10.

L. Jugoslovanska tovarna za gume in kovinske predmete d. z. o. z.

Izdelki: Rošeni in umetno roženi gumbi (znamka „Gala-Bih“), ustniki za smotke, svačice, pipe in črpuke, gumbi iz blazovine (Perlmutter) za perila, Drilji za palice in dežnike iz naravnega roga. Telefon št. 8. Bančni konto: Obrtna banka Ljubljana, Poštni ček št.

Slovenska Bistrica.

Zaloga klavirjev in pianinov

najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czupka, Hözl, Schweighofer, Siling itd. Tudi na obroke.

JERICA HUBAD roj. DOLENC

Ljubljana, Hlilčarjeva ulica šte. 5.

Hotel „Abazia“ Trst

nasproti pogorišča Narodnega doma

želi svojim cenjenim gostom

srečno in veselo novo leto 1922

ter se v nadaljno naklonjenost najtopleje priporoča

Josip Valentin.

Novo došlo!

Posteljno perje
Fino perje (Caunen)
Preproge
Posteljni predložki
Gradi za madrace
Platno za slamnake
Nanking

Iniet
Brisalke
Kuhinjske brisače
Umivalne rute
Voščene rute
Posteljni vložki

po najnižji ceni pri

K. WORSCHÉ, Maribor, Gosposka ulica šte. 10.

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumijevi predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo polnih gumijevih obročev za tovarne automobile tovarne Walter Martiny. — Hidravlična stiskalica za montiranje gumijevih obročev v centrall, Ljubljana, Rimska cesta 2. — Prevozne podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Centrala:

Ljubljana, Rimska
cesta 2

Ljubljana,
tel. št. 470.

Maribor,
tel. št. 133.

Beograd,
ulica 3.

Medić, Rakovec & Zankl

prej
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana, D. z. o. z. Skladišče: Novisad.

Brzjava: Mladi. Ljubljana. — Telefon 64.

Emailni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Priznane najboljša in zanesljiva kakovost: Barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavce (Gips), mastenec (Federweiß), strojno olje, karbonilej, steklarski in mizarski kilej, pleskarski, slikarski in mizarski čopiči, kakor tudi drugi v to stroko spadajoči predmeti.

„MERA KL“. Lak za pode. „MERA KL“. Linoleum lak za pode. „MERA KL“. Emailni lak. „MERA KL“. Brunoline.

Centri se začneno ne razpošiljajo!

Najlepše darilo za naše gospodinjke

je izvrstno in praktično urejeni

Gospodinjski koledar za leto 1922.

Uredila Utva.

Izdal ga je pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani.

Cena 30 K.

Dobiva se po knjižarnah in pri Jugoslovenski Matici v Ljubljani.

Pred škofijo 21.

Alfonz Breznik

Ljubljana, Kongresni trg 15 (pri mnski cerkvi)

Najboljše klavirji, planini in harmoniji. Förster, Bösendorfer, Heitzman etc. na obroke in posodo!

Velikanska zaloga violin, strun in vseh glasbil.

Preda se glasila in lutnja. Najbolje in najcenejše poslušajte v Jugoslaviji.

Veletgovina z uanjem

BRATA MOSKOVIĆ, Ljubljana

Ustanovljeno leta 1887.

Ustanovljeno leta 1887.

priloga svojo zalogo vseh vrst spodnjega in gornjega usnja in solidnih domačih in inozemskih izdelkov po najnižjih dnevnih cenah.

Strojarske masčobe kakor degnas in ribja mast vedno na skladišču.

edina tovarniška zaloga šivalnih strojev

v vseh oprelih, material in izvrba predvojni, za rodbiako in obrtno rabo, ter vsi pomembni deli za vse sisteme, igle, olje na drobno in na debelo.

Veletna garancija

Popravila se sprejemajo!

Za večjo tvornico v Bedekovčini na Hrvatskem (Zagorje) se potrebujejo za takojšnji nastop

4 ključavničarji (Schlosser)
3 vrtivci (Dreher)

proti urni plači od K 8 do K 11 s prislilim stanovanjem, kurjavo in razsvetljavo.

Samci imajo prednost, kateri dobivajo v tovarniški kuhinji hrano za K 600 do K 700 mesečno.

Pismene in osebne ponudbe na ravnatelja Rozmana, Tovarna cementa v Zidenemestu.

Gumijeve cevi

za vodo, plin, zrak, vino, žganje, spiralne za paro in visok pritisk dalje: kavčukove plošče, vsako vrsto asbesta, klingerita, konopje za vlaganje i. t. d. ima trajno veliko zalogo

„PROMET“ tehn. ind. podjetje Ljubljana.

Družabnik

z večjim kapitalom se išče za že obstoječo trgovino z železnino v Ljubljani. Ponudbe pod „Družabnik“ na Anončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica šte. 5.

Trsje

za stropne in stene izdejem z najmodernejšimi stroji. Strešno lepoko lesni cement

vse to dobavljajo najceneje. Tel 518 Jos. R. PUH, Tel 518 Ljubljana, Gradska ul. 22.

Inž. Dr. Miroslav Rasal

oblastveno pooverjeni stavbeni inženir LJUBLJANA Hlilčarjeva ulica šte. 5. Specializirano podjetje za betonarne, železobetonske in vodne gradnje. Izrada vodnih sil.

Gradbeno podjetje

ing. Dukić & drug

Ljubljana, Resljeva c. 9

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela.

Traži se

za jedno veliko poduzeće u Zagrebu zajam ili druga, po mogućnosti iz gostioničarske ili varietetske struke, sa jedan milijun dinara. Ponude na upravo ovoga lista pod šte. 1693.

Jamski les

in kraice kupl premogokop v Ključarovicah pošta Ormož. Ponudbe na m³ v celih vagonih franko kolodvor na poštni predal št. 1 Ormož.

TRAČNICE

in jamske vozilke (notranja luč 600 mm) za poljsko železnico kupl premogovnik Ključarovci. Ponudbe po kg oz. komadih na poštni predal št. 1 Ormož.

Tvrdka LOŽAR & BIZJAK

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta šte. 20.

Priporočata najfiniješe tu- in inozemsko suknjo za obleke, suknje, površnike, žakete itd., vsake vrste izgotovljenih oblek, raglanov, zimskih suknj, površnikov za gospode in dečke, najmoderneje klobuke, čepice, samoveznice, nepremočljive dežne plašče itd. Izdelava oblik po meri v najkrajšem času po najfinijem kroju. Stremiljenje po zadovoljstvu vsakega p. n. delojemalca v polni meri. Konkurenčne rene. Konkurenčne cene.

V trgovini

O. Bernatović

Mestni trg šte. 5

se dobi še po tako nizki ceni:

moške obleke	od 650 K naprej
moške raglane	od 1100 K naprej
moške hlače	od 150 K naprej
damske suknje	od 550 K naprej
damske kostume	od 600 K naprej
damske modne obleke	od 900 K naprej
damske krila	od 300 K naprej
in kožuhovina	od 300 K naprej

!! Ogleđa se lahko vsaki čas !!

IGN. ŽARGI „pri nizki ceni“

LJUBLJANA SV. PETRA CESTA 3

TRGOVINA

z drobrim, pletenim in modnim blagom ter raznim perilom in krcvatami. — Velika izbira vsakovrstnih zimskih potrebščin. Potrebščine za krojače in šivilje.

Priporoča se tvrdka **Josip Petelinc**

LJUBLJANA, Sv. Petra nasip šte. 7

PRVA MARIBORSKA TOVARNA MILA, MARIBOR.

GLAVNO ZASTOPSTVO ZA SLOVENIJO **R. BUNC in DRUG.**

CELJE - LJUBLJANA - MARIBOR

„Fruškogorac“

tvornica šampanjera po fran. načinu
i veletrgovina vina u bocama k. d.
u Novome Sadu

Izveštava gg. hotelijere, restorater, bareve i delikatesne radnje,
da imade na stovarištu od dužeg vremena odležanog šampanjera,
kao i razna stara fruškogorska vina u bocama.

Nalozi se izvršuju brzo i tačno.

Srečno in veselo
novo leto!

želi
ključavničar
AVGUST MARTINČIČ
Ljubljana,
Rimska cesta 14

vsem cenjenim naročnikom,
znancem in prijateljem s na-
znanilom, da prične s novim
letom s izdelovanjem jeklenih
valčnih zastorov (rolet) in se
za naročbe toplo priporoča.

Raznovrstno Böhlerovo jeklo

na drobno in debelo i in poi
vagona zaloge, železne cevi
za vodovode, paro kanaliza-
cijo, (škotske) irske peči, be-
tonsko železo dobavlja po
tovarniških dnevnih cenah

„PROMET“, tehn. ind. podjetje
LJUBLJANA.

„Philligrafit“

siva barva proti rji
beli in črni email-lak, minij,
i. dr. barve, kristalni boraks,
naftalin in drugo. Kemikalije
v zalogi po jako nizkih cenah

„Promet“
tehn. industr. podjetje, Ljubljana

NAPRODAJI Vine in žganje.

Pristno, od 5 Din. liter in naprej,
prosto trošarine na Jesenicah.

Ivan Poljšak,
Jesenice, hotel Pošta.

DRVA

suha ali sveža bukova, franko
Sisak ali oddajna postaja kupim
v takojšnjo dobavo.

Ponudbe pod „MOLANKO“ na
An. zav. Drago Beseljak & drug
Ljubljana, Sodna ulica šte. 5.

VODNA MOČ!

V nakup ali v najem se
iščejo vodni mlini. Cenjene
ponudbe prosim na upravo
lista pod št. 1580 „mlini“.

TRIBUNA

tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Najcenejša dvokolesa in otroški vo-
zički raznih modelov. Sprejmejo se
tudi dvokolesa in otroški vozički v
polno preno, emailiranje z ognjem
in ponikanje.

LJUBLJANA, Karlovska cesta šte. 4.

I. C. MAYER
LJUBLJANA
Ustanovljena 1834.

MANUFAKTURA

EN GROS

EN DETAIL

Naznanjam

da sem od g. Frana Krapeža prevzel dobroznano

Narodno kavarno

Izkušal bom podjetje ohraniti na dosedanj višini.
Skrbel bom za točno postrežbo, dobro pijačo in
okusna jedila. Cenj. občinstvu bodo, kakor doslej,
na razpolago vsi domači in večji tuji listi ter revije,
politične, leposlovne in znanstvene vsebine. Na raz-
polago sta gostom dva izborna, popolnoma prenov-
ljena biljarda. — Priporočam se slav. občinstvu, da
bi mi ohranilo isto naklonjenost, ki jo je izkazovalo
mojemu predniku.

Z velespoštovanjem

JOSIP CARL
kavarnar

JADRANSKA BANKA

BEOGRAD

Dejnska glavica: kron 120,000.000—
Rezerva: . . . kron 60,000.000—

TRST

Dejnska glavica: Lir 15,000.000—
Rezerva: . . . Lir 8,000.000—

PODRUŽNICE: Beograd, Cetta, Caviat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jajsa, Korčula, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb, — Trst, Zadar, Opatija, Wien.

JADRANSKA.

Naslov za brzojave:

BANCADRIA.

Prejema vloge na knjižice, tekoči račun in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.
Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Naš Amerikanski oddelek stoji v zvezi z vodilnimi bankami v Ameriki in je
v neposrednem stiku z našimi izseljenci.

AFILIRAN ZAVOD

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLAND STREET

NEW YORK CITY.

Kapital: 20,000.000 kron.

Slovenska eskomptna banka

Rezerve okrog 6,000.000 kron.

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbako banko v Zagrebu. Ljubljana, Selenburgova ulica št. 1. Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.
Denarne vloge. Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut. Eskompt menic, terjatev, faktur. Akreditivi. Borza.

JUGOSLOVANSKA UNION-BANKA

preje MARIBORSKA ESKOMPTNA BANKA

USTANOVLJENA L. 1872

Beograd, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Velikoec

Akcijski kapital K 30,000.000

Rezerve K 16,000.000

Izvršuje vse bančne posle
najkulantneje.

Nasproti
glavnega
kolodvora

Menjalnica Slovenske eskomptne banke

Kolodvorska ulica.

Nasproti
glavnega
kolodvora

Zlatorog

„ZLATOROG-MILO“

da snežnobeło perilo.

Prva mariborska tovarna mila, Maribor.

Glavno zastopstvo za Slovenijo

R. Bunc in drug, Celje, Ljubljana, Maribor.

Zlatorog